

Beleidsnota Bomen

juni 2005

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1. Uitgangspunten	4
2. Beschrijving raamwerk	6
2.1 Velp	8
2.2 Rheden	15
2.3 De Steeg	18
2.4 Ellecom	19
2.5 Dieren	23
2.6 Spankeren	27
2.7 Laag Soeren	27
3. Beschrijving deelgebieden	30
3.1 Velp	30
3.2 Rheden	35
3.3 De Steeg	37
3.4 Ellecom	37
3.5 Dieren	39
3.6 Spankeren	42
3.7 Laag Soeren	42
4. Toelichting weigeringsgronden kapvergunning	44
4.1 Doel kapvergunningenstelsel	44
4.2 Procedure	44
4.3 Weigeringsgronden	44
4.4 Bijzondere situaties	46
5. Bijzondere bomen	48
5.1 Soorten bijzondere bomen	48
5.2 Inventarisatie particulier- en gemeentelijke bomen	49
6. Groei- en standplaatsen voor bomen	50
6.1 Bovengrondse groeiruumte	50
6.2 Ondergrondse groeiruumte	50
6.3 Dikte van de boom	50
6.4 Groeiplaats voor de Rhedense boom	51
6.5 Bomenzand	51
6.6 Voldoende groeiruumte	52
7. Klachten- en knelpunten bij bomen	55
7.1 Klachten	55
7.2 Knelpunten met bomen	55
Bijlagen	
Bijlage 1:	maatregelen raamwerk
Bijlage 2:	maatregelen deelgebieden
Bijlage 3:	indicatie toe te passen boomsoorten in de deelgebieden
Bijlage 4:	gemeentelijke monumentale bomen
Bijlage 5:	gemeentelijke bijzondere bomen
Bijlage 6:	verklaring gebruikte begrippen
Bijlage 7:	telecommunicatieverordening gemeente Rheden
Bijlage 8:	literatuurlijst

Voorwoord

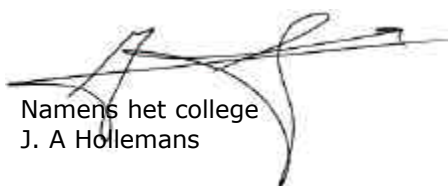
Bomen hebben een belangrijke functie in de woon- en leefomgeving van de inwoners van onze gemeente. Bomen dragen bij aan de verfraaiing van dorp en straat en worden door de meeste bewoners gewaardeerd. Bomen kunnen ook een bron van ergernis vormen. Bomen worden immers op verschillende manieren beleefd. Alleen al om deze reden is het zinvol om aan te geven op welke wijze wij met ons bomenbestand omgaan.

Dit plan vormt de handleiding voor ons handelen ten aanzien van het beheer van ons bomenbestand. Onder het beheer verstaan wij de instandhouding, de aanplant, de keuze voor boomsoorten en de eventuele kap van bomen. Dit plan is een uitwerking van het Groenstructuurplan, dat het kader biedt voor deze Beleidsnota Bomen

Bomen vormen de dragers van de groenstructuur die medebepalend is voor de kwaliteit van onze gemeente. Duidelijkheid in beleid zal ertoe bijdragen dat de gemeente zorgvuldig met de fraaie woonomgeving om zal blijven gaan.

Deze nota is mede het resultaat van de inbreng en begeleiding van een grote groep betrokkenen uit de verschillende dorpen. Als gevolg van de inspraakreacties zijn enkele teksten aangepast en een verdere verduidelijking gekomen in de raamwerkkaarten.

Met genoegen bied ik u dit plan ter lezing aan.

Namens het college
J. A. Hollemans

1. Uitgangspunten

In 2002 is het Groenstructuurplan vastgesteld. Het Groenstructuurplan geeft in hoofdlijnen de gewenste groene inrichting aan, zodat de plaatselijke (groene) karakteristieken gehandhaafd én versterkt kunnen worden. In het groenstructuurplan spelen alle groene beheertypen als gras, heesters, bosplantsoen en bomen een rol, maar bomen nemen bij de beleving van de buitenruimte wel een heel belangrijke plaats in. Zeker voor een gemeente als Rheden die de uitstraling heeft van een groene gemeente door de bossen, landgoederen, particuliere tuinen en de 14.000 gemeentelijke park- en straatbomen is het noodzakelijk om de toepassing van bomen nader uit te werken. Kader hiervoor is het Groenstructuurplan vastgesteld in 2002. De Beleidsnota Bomen is door medewerkers van de afdeling Rayonbeheer opgesteld. Een groep van ongeveer 25 (boom)betrokkenen uit de gemeente Rheden, hebben op vier bijeenkomsten gesproken over de onderwerpen en op verschillende momenten schriftelijk gereageerd op de teksten.

In het Groenstructuurplan 2002 wordt het gewenste groene streefbeeld per deelgebied beschreven. De Beleidsnota Bomen maakt hierop een nadere uitwerking voor het gewenste bomenbeeld per deelgebied en richt zich in hoofdzaak op de bomen binnen de bebouwde kom.

De Beleidsnota Bomen moet een uitvoerbaar en bruikbaar plan zijn en geeft de voorwaarden aan:

- ? om het gewenste bomenbestand duurzaam in stand te houden;
- ? om de plaatselijke groene karakteristieken te versterken;
- ? om in overleg met bewoners het geformuleerde beleid uit te werken tot concrete plannen;
- ? ter ondersteuning van de kapverordening.

De onderdelen in de Beleidsnota Bomen:

Bomen in het raamwerk

In het Groenstructuurplan 2002 is het raamwerk van de gemeente Rheden vastgesteld. Het raamwerk vormt het groene geraamte in de dorpen, waarin bomenlanen en bomenrijen het beeld vormen. Het is van het allergrootste belang dat dit beeld behouden blijft en indien mogelijk verbeterd wordt. Per dorp wordt eerst de huidige situatie van het raamwerk beschreven, vervolgens het gewenste beeld en als laatste worden de maatregelen genoemd om tot het gewenste beeld te komen.

Bomen in de deelgebieden

Bomen buiten het raamwerk worden ingedeeld in deelgebieden. In het Groenstructuurplan 2002 wordt per dorp of deelgebied aangegeven wat de groene karakters zijn en hoe deze versterkt kunnen worden. De bijdrage die bomen hierin leveren wordt in deze Beleidsnota Bomen per dorp of deelgebied beschreven.

Bijzondere bomen

In onze gemeente staat een groot aantal bijzondere bomen, ook op particulier terrein. Omdat bijzondere bomen een grote rol spelen in het straatbeeld willen we deze bomen extra bescherming bieden. Het doel is om de bijzondere bomen te inventariseren, medewerking te vragen aan de eigenaren en te komen tot een door burgemeester en wethouders vastgestelde lijst 'bijzondere bomen'. Ook de gemeentelijke bijzondere bomen komen op de lijst. In de APV wordt opgenomen dat een boom voorkomende op de lijst Bijzondere Bomen niet gekapt mag worden tenzij er sprake is van een ernstige of uitzonderlijke situatie.

Kapvergunning en de daaraan verbonden weigeringsgronden

In de huidige APV staan de zes weigeringsgronden genoemd. In de procedure bij de Commissie bezwaarschriften en bij de Rechtbank, is de motivering van de zes weigeringsgronden bepalend. De motivering van de weigeringsgronden voor de Rhedense situatie wordt in deze Beleidsnota Bomen beschreven. Deze toelichting wordt overgenomen in de APV.

Groeiplateiseisen

Een boom heeft ruimte nodig om te groeien. Niet alleen bovengronds maar zeker ook ondergronds in de vorm van bewortelbare ruimte. In deze Beleidsnota Bomen stellen we de groeiplateiseisen vast voor gemeentebomen die in (de nabijheid van) verharding geplant worden.

Klachten en knelpunten

Bomen in de straat kunnen ook overlast veroorzaken. In deze Beleidsnota Bomen zijn de meest voorkomende klachten en knelpunten genoemd met daarbij omschreven welke actie de gemeente vervolgens onderneemt.

Bijlagen

In de bijlage is opgenomen welke maatregelen voortvloeien uit deze Beleidsnota Bomen. Dit zijn richtinggevende maatregelen die verder uitgewerkt moeten worden. Uitvoering is voor een groot deel afhankelijk van het beschikbaar stellen van extra financiële middelen.

2. Beschrijving Raamwerk

Het raamwerk vormt het groene geraamte van een dorp of deelgebied en de basis is vastgelegd in het Groenstructuurplan 2002. In deze Beleidsnota Bomen gaan we in op de betekenis van bomen in het raamwerk.

Na een korte toelichting volgt de beschrijving van de raamwerkonderdelen bomenlaan, bomenrij en losse boombegeleiding. Aansluitend de visie op de dorpenroute, de beleving van bos(randen), lanen bij derden en gemeentelijke bomen in het buitengebied.

Vervolgens wordt per dorp of deelgebied het raamwerk toegelicht. Hierin wordt de huidige situatie, streefbeeld en maatregelen per deelgebied beschreven.

Raamwerk algemeen

Veelal is het raamwerk in de loop der tijd ontstaan in de vorm van bomen langs wegen en paden. Deze zijn in stand gehouden, misschien al wel een keer vervangen, en vervolgens kenmerkend geworden voor een dorp. Het raamwerk in de gemeente Rheden wordt in hoofdzaak gevormd door straten met bomen van de eerste grootte of tweede grootte.

Buiten het raamwerk is de aanwezigheid van bomen wel gewenst maar niet noodzakelijk in eigendom en beheer bij de gemeente. Een afwijkend beeld ten opzichte van het raamwerk wordt verder versterkt door in de straten buiten het raamwerk rijen bomen achterwege te laten en te kiezen voor een grotere plantafstand. Dit geldt met name voor de straten in Velp-Noord. In straten buiten het raamwerk kiezen we voor een 'lossere' boombeplanting in combinatie met een boomsoort passend in het betreffende deelgebied of dorp (zie beschrijving deelgebieden en bijlage 'indicatie toe te passen boomsoorten'). Een solitaire boom of groep bomen op een geschikte plaats behoort ook tot de mogelijkheden. Deze omschrijving voor bomen buiten het raamwerk wordt sinds de vaststelling van het Groenstructuurplan toegepast bij kap- en herplant als gevolg van veranderingen in de straat.

Bomenlaan, bomenrij en losse boombegeleiding

De in het raamwerk aangemerkte bomenlanen en bomenrijen houdt de gemeente duurzaam in stand. Dit houdt in dat binnen de mogelijkheden alles in het werk wordt gesteld om het beeld van een bomenlaan of bomenrij in stand te houden. Met een bomenlaan bedoelen we dat aan beide zijden van de weg bomen van de eerste grootte staan, op een onderlinge afstand tussen de 8 tot 16 meter (met uitzondering van de Middachter Allee). In de meest ideale situatie zijn de bomen van eenzelfde leeftijd en van dezelfde soort. Vanwege de boomsoort, ouderdom of externe factoren kan het voorkomen dat een laan verbrokkeld raakt. Afhankelijk van de situatie, locatie en draagvlak kan dan gekozen worden om een compleet nieuwe bomenlaan aan te planten. In de meeste gevallen komt het niet zover en zullen opengevallen plaatsen opgevuld worden met jonge bomen. Hiervoor moet dan voldoende groeiplaatsruimte aanwezig zijn.

Een bomenrij bevindt zich aan één kant van de straat met bomen van de eerste of tweede grootte. Een bomenlaan is hier vanwege ruimtegebrek niet mogelijk.

Bij losse boombegeleiding staan op ruime afstand van elkaar bomen of boomgroepen van de eerste of tweede grootte waar, vanwege ruimtegebrek, geen rijen bomen mogelijk zijn. Particuliere bomen kunnen een belangrijk onderdeel uitmaken van dit raamwerkonderdeel, met name als er te weinig ruimte is voor de aanplant van gemeentelijke bomen.

Dorpenroute

De aankleding van de dorpenroute door de gemeente Rheden, wordt voor het eerst beschreven in het Groenstructuurplan van 1986. Vervolgens wordt dit verder uitgewerkt in een landschappelijke visie in het Landschapsbeleidsplan van 1993. In

1996 heeft er een onderzoek plaats gevonden ten behoeve van de landschappelijke inpassing dorpenroute 'Velp-Dieren' en in het Groenstructuurplan van 2002. De visie is:

De situering van de dorpenroute als verbindingsas op de overgang tussen hellingen en uiterwaarden, kenmerkt zich landschappelijk door een ligging tussen bossen en open landbouwgebieden. Markant zijn de boomlinten en bostongen die vanaf de hellingen haaks op de route staan, met daardoor aan de noord-westzijde een afwisseling van kleine open landbouwpercelen grenzend aan prachtige bosranden. Om deze karakteristiek voor de toekomst optimaal in stand te houden geldt als uitgangspunt dat langs deze route geen rijen laanbomen (meer) worden geplant, maar dat juist die karakteristieke 'haakse' richting van bomenlanen waar mogelijk wordt versterkt. Met uitzondering van de Middachterallee. Deze is door zijn rijendikke laanbeplanting landelijk beroemd. Het unieke karakter van de Middachterallee mag niet verzwakt worden door de aanplant van nieuwe rijen bomen langs dit tracé.

De dorpenroute in de dorpen De Steeg en Ellecom is het best te karakteriseren door het streven naar een parkachtige inrichting. Particuliere en gemeentelijke bomen met een grote uitstraling langs de hele route bepalen het beeld. Hierin kunnen verschillende soorten voorkomen waaronder eik, beuk, kastanje en linde, maar niet in lange, aaneengesloten rijen. In grote lijnen kan worden gesteld dat het huidige bomenbeeld langs de dorpenroute voldoet aan de omschreven bomenvisie.

Beleving bos en bosranden

Voor verschillende deelgebieden en dorpen spelen bosranden een belangrijke rol. De bosranden zijn natuurlijk te vinden aan de Veluwezoom maar ook bij de verschillende landgoederen. Het zicht op een bos geeft een enorme verrijking in het woon- en leefgenot en levert bovendien een grote variatie aan diersoorten, met name vogels. De bossen in de gemeente Rheden zijn in beheer bij Natuurmonumenten, Landgoed Middachten, Stichting Twickel (Hof te Dieren), en een aantal particulieren. De gemeente Rheden heeft goede contacten met de eerder genoemde beheerders en met elkaar worden de ontwikkelingen in bosbeheer doorgesproken en het onderhoud afgestemd. Bescherming van bos en bosranden vindt plaats via de Boswet en het bestemmingsplan.

Lanen bij derden

In de gemeente Rheden bepalen ook lanen van derden, binnen en buiten de bebouwde kom, het beeld. Velen hebben een relatie met de aanwezige landgoederen. De Van Spaenallee naar kasteel Biljoen is bij velen bekend. De Valkenberg heeft een mooie en markante oprijlaan. Middachten is eigenaar van de eiken aan de Smidsallee en beuken aan de toegangsweg naar het kasteel behoren tot de oudste in Nederland. De Stichting Twickel, waar het Hof te Dieren onder valt, is eigenaar van de eiken aan de noordzijde van de Hofstetterlaan. Verder oostelijk licht, in het open landschap, de eikenlaan naar de Gelderse Toren. De Bockhorst is eigenaar van de jonge eikenlaan aan de Beukenweg en van de markante oude beuken aan de Kerkweg. De provincie Gelderland beheert delen van de dorpenroute. Van Velp tot Velperend en van Ellecom tot de grens met de gemeente Brummen. De markante rij beuken aan het Apeldoornskanaal en de jonge eiken zijn ook bij hen in beheer.

Gemeentelijke bomen in het buitengebied

De gemeente heeft relatief weinig wegen in het buitengebied. Een deel loopt over de Posbank en door de bossen. De bomen zijn hoofdzakelijk van Middachten en Natuurmonumenten. Bomen in de eerste meter worden in verband met de toegankelijkheid van de weg door de gemeente onderhouden. Nabij Spankeren zijn de bomen aan de Bockhorstweg en de Kappersweg bij de gemeente in beheer en in Laag Soeren de markante Badhuislaan.

2.1 Velp

De natuurlijke verscheidenheid door het Veluwemassief en de IJsseluiterwaarden verdeelt Velp in drie (deel) gebieden:

Velp-Noord, (oud en nieuw) Velp-Zuid en Velp-Centrum.

Velp-Centrum is de scheiding tussen Noord en Zuid.

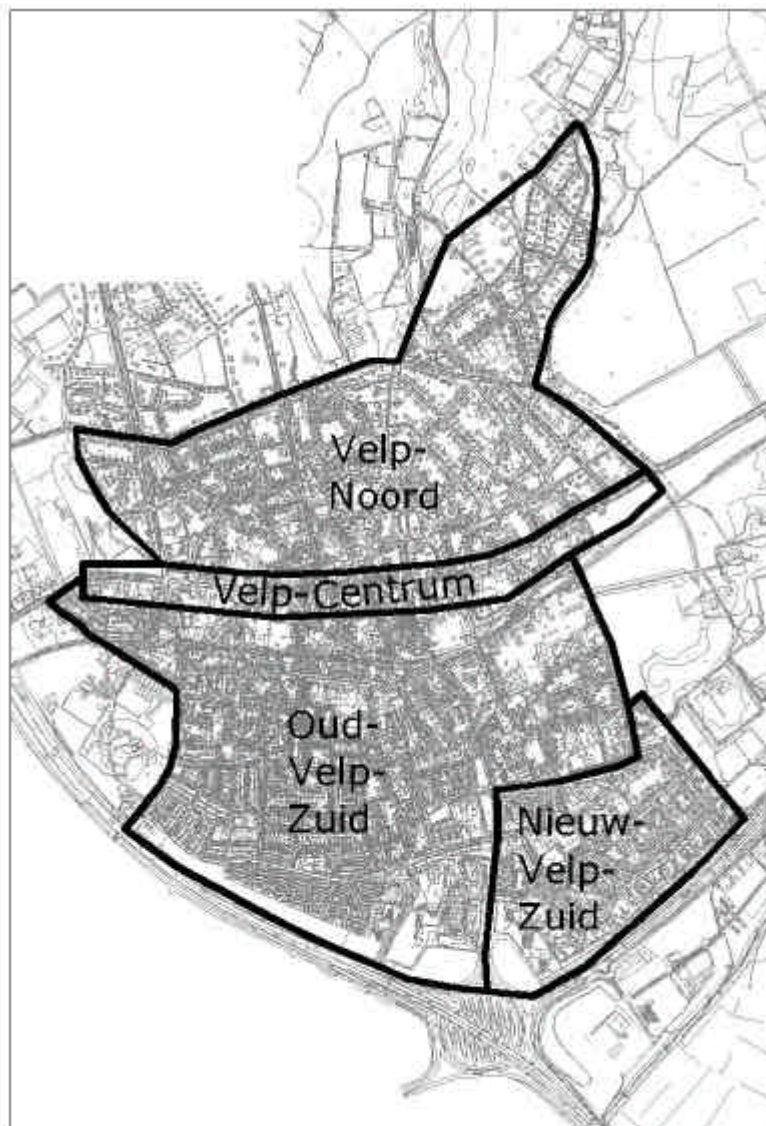

fig. 1: deelgebieden van Velp

2.1.1 Beschrijving huidige situatie raamwerk Velp-Noord

Het raamwerk in Velp-Noord wordt gevormd door voormalige schaapsdriften en een doorgaande route via Beekhuizenseweg, Beukenweg en Ringallee.

Deze doorgaande route wordt aan beide zijden begeleid door bomen (fig. 2). Langs deze provinciale weg, met aan beide kanten gemeentelijke grasstroken, staan verschillende boomsoorten (eik, beuk, berk) van verschillende leeftijden (10 tot 120 jaar). Haaks op deze route liggen de oude landwegen, voor een deel voormalige schaapsdriften. Ook deze oude routes maken onderdeel uit van het raamwerk en worden zoveel mogelijk begeleid door bomen in gazon, aan beide zijden van de weg.

Velp - Noord raamwerk

fig.2 Ringallee, hoogteverschillen duidelijk zichtbaar

fig.3 Alteveerselaan, in deze beukenlaan vallen gaten, ruimte voor nieuwe beuken

fig.4 Biesdelselaan, gewenste beeld: (eiken)laan in grasstrook

fig.5 Dennenweg, enkele grote bomen gehandhaafd tussen de jonge bomen

fig.6 Daalhuizerweg, bomenlaan met linden T.z.t. verharding vervangen door gazon

fig.7 Beekhuizenseweg, dunning in de moeraseden, aanvulling met zomereden

fig.8 Hogeweg, ruimte gecreëerd voor deze bomenlaan met amberbomen

fig.9 Rozendaalselaan, onder de beuken is de verharding vervangen door gazon

Voormalige schaapsdriften

Beekhuizenseweg, Alteveerselaan, Biesdelselaan, Kluzenaarsweg, Hogeweg, Dennenweg, Rozendaalselaan en de Daalhuizerweg zijn veelal voormalige schaapsdriften naar de Veluwe. Deze maken onderdeel uit van het raamwerk, dus ook in deze straten streven we naar bomen in gazon, aan beide kanten van de weg. In de huidige situatie zijn deze straten beplant met (zomer- en moeras) eik, beuk, acacia, linde en amberbomen. De oude bomen in de voormalige schaapsdriften hebben te maken gehad met veranderende omstandigheden, met name als gevolg van wegaanleg en woningbouw. In de Alteveerselaan, Biesdelselaan, Kluzenaarsweg en Dennenweg is dit nog duidelijk zichtbaar door de aanwezigheid van oude grote bomen met onvoldoende (groei)ruimte (fig. 5). In de andere voormalige schaapsdriften zijn de bomen van jongere leeftijd, maar dit betekent niet dat zich hier geen problemen zullen voordoen. Bomen hebben te maken met beperkte groei-ruimte door veel verharding. In de Hogeweg zijn de problemen opgelost daar aan beide kanten van de weg een gedeelte van het asfalt te verwijderen ten behoeve van de groei-ruimte voor de bomen (fig. 8). De Kluzenaarsweg en de Dennenweg zijn gedeeltelijk in eigendom van de gemeente Rozendaal.

Beschrijving streefbeeld raamwerk Velp-Noord

Karakteristiek voor Velp-Noord zijn de hoogteverschillen en dan met name de oplopende boomlanen richting de Veluwezoom. Samen met de bosranden en grote villatuinen geeft dit een bomenrijk en bosachtig karakter. Door de belangrijkste cultuurhistorische lanen als raamwerk te benoemen en hierin te streven naar bomen aan beide zijden van de weg, behouden we de groene kwaliteit en karakteristiek van een bomenrijk gebied. Dit wordt versterkt door in het raamwerk zoveel mogelijk de inheemse boomsoorten zomereik en beuk toe te passen.

Maatregelen raamwerk Velp-Noord

De gewenste bomen langs de doorgaande route bestaan uit de soorten eik en beuk. De enkele berken langs deze route zullen aan het eind van de omloop vervangen worden door zomereiken. Daar waar ruimte is, wordt deze bomenlaan aangevuld. De bomen langs de Ringallee zijn in eigendom en beheer van de gemeente Rozendaal. In overleg met hen streven we naar een eenduidige boomsoortkeuze in de Ringallee.

Voormalige schaapsdriften

In het raamwerk streven we naar de inheemse soorten als zomereik en beuk. Bij grootschalige ingrepen in de toekomst moet de afweging gemaakt worden of de op dat moment aanwezige bomen vervangen moeten worden door inheemse boomsoorten. Verder zullen maatregelen genomen moeten worden om op de standplaats de groei-ruimte voor de bomen te vergroten en te verbeteren. Voor een duurzame instandhouding is dat van groot belang.

2.1.2 Beschrijving huidige situatie raamwerk Velp-Centrum

Verspreid in particuliere tuinen komen we langs deze lange route een enkele grote eik, kastanje, beuk en linde tegen (fig. 10 en 11). De leeftijd van deze bomen ligt tussen de 60 en 120 jaar. Het is belangrijk dat dit beeld behouden blijft. Dus als er een kapvergunning voor een dergelijke boom wordt verleend, moet in overleg herplant plaats vinden. De gemeente heeft slechts een enkele (linde en kastanje) boom langs deze route staan. Op den duur gaan deze nu nog vrij jonge bomen ook een belangrijke bijdrage leveren in het straatbeeld.

Beschrijving streefbeeld raamwerk Velp-Centrum

De Zutphensestraatweg, Hoofdstraat en Arnhemsestraatweg vormen tezamen Velp-Centrum. Karakteristiek zijn de monumentale panden en de op een aantal locaties staande grote bomen. Dit is dan ook het streefbeeld: solitaire (grote) bomen verspreid langs dit gedeelte van de dorpenroute. In het winkelgebied een groene aankleding met enkele (vorm)bomen op plaatsen waar ruimte is.

Maatregelen raamwerk Velp-Centrum

In het openbaar gebied is weinig ruimte om bomen te planten. Als maatregel nemen we op om mogelijke plantlocaties te zoeken en ook particulieren persoonlijk te benaderen. Dit is nodig om het beeld van verspreid staande grote bomen ook in de toekomst te kunnen beleven.

Velp Centrum raamwerk

fig.10 Zutphensestraatweg, op een enkele plaats een grote boom toevoegen

fig.11 Arnhemseweg, entree van Velp met zicht op grote bomen van park Daalhuizen

2.1.3. Beschrijving huidige situatie raamwerk Velp-Zuid

Vanwege de beperkte beschikbare ruimte is een complete, tweezijdige boombegeleiding van het raamwerk in Velp-Zuid niet te realiseren. In de Willemstraat-Mauritsstraat-Sophiastraat is vorm gegeven aan het raamwerk door verspreid in deze straten zuileiken te planten (fig. 18). Op korte termijn gaan deze smalblijvende bomen voor een boomstructuur zorgen. Een groot gedeelte van de Waterstraat is aan de zuidzijde beplant met de esdoorn (fig. 17), aangevuld met enkele solitaire (zoals plataan). Aan de noordzijde staan enkele haagbeuken en vleugelnoten. De essen in de Reigerstraat zijn inmiddels voor een gedeelte verjongd. Ook in deze straat is het niet mogelijk aan beide zijden een onafgebroken begeleiding van bomen te realiseren. Langs de Larensteinselaan staan slechts op enkele locaties bomen (eiken). Het ontbreken van een bomenlaan wordt gedeeltelijk gecompenseerd door de tuinen (bomen en heesters) op het terrein van de Agrarische Hogeschool Larenstein. De Gasthuislaan is aan de bewonerszijde beplant met zuileiken fig. 13). Aan de overzijde staat een bomenrij met zomereiken. De grote uitzondering op een tweezijdige, ononderbroken bomenlaan in Velp-Zuid is de Kerkallee (fig. 15). Aan beide zijden is deze straat ingeplant met linde. In de Brugweg, ook onderdeel van het raamwerk in het verlengde van de Kerkallee, staan platanen.

Beschrijving streefbeeld raamwerk Velp-Zuid

Het streefbeeld in Velp-Zuid is om het oost-west georiënteerde wegenpatroon te beplanten met bomen. Het gaat hierbij om Kerkallee-Brugweg, Willem-Maurits-Sophiastraat en de Waterstraat-Reigerstraat. Ook de entree van de President Kennedylaan, Larensteinselaan en de Gasthuislaan maken onderdeel uit van het raamwerk. De bomen leveren een belangrijke oriënterende bijdrage in dit deelgebied. Vanwege het sterk verstenigde karakter is het realiseren van het raamwerk in dit deelgebied erg belangrijk. Voor bomen in het raamwerk van Velp-Zuid wordt gekozen uit soorten als es en esdoorn om de oorspronkelijke karakteristiek van de uiterwaarden in stand te houden en het verschil in het bomenbeeld met Velp-Noord te versterken. Dit geldt niet voor de raamwerkonderdelen Larensteinselaan en Gasthuislaan, hier staan eiken vanwege de aansluiting op landgoed Larenstein en kasteel Biljoen.

Maatregelen raamwerk Velp-Zuid

Het raamwerk in de Willemstraat-Mauritsstraat-Sophiastraat zal verder versterkt worden door enkele zuileiken bij te planten. In de Waterstraat open(vallende) plaatsen opvullen door aanplant met esdoorns. Te zijner tijd deze boomsoort ook planten in de groenstroken aan de noordzijde. Ter plaatse van de singel bij het ziekenhuis het zicht op het water behouden. Hier dus niet kiezen voor planten van rijen bomen, maar slechts enkele bomen planten, passend in het waterbeeld van Velp-Zuid (fig. 75). Ter plaatse van de Geërfdenwei in de toekomst de bomenrij op een enkele plaats onderbreken om het zicht te vergroten op het achterliggende groengebied. Verdere verjonging in de essen van de Reigerstraat doorvoeren. De platanen in de Brugweg vervangen en aansluiten op de linden in de Kerkallee. De entree van de Pres. Kennedylaan is afgelopen najaar aangeplant met esdoorns. Het gedeelte van de Kennedylaan, vanaf de Sophiastraat richting Brugweg heeft nu het beeld van een bomenlaan. Uitsluitend de entree en het gedeelte nabij de vijvers maken onderdeel uit van het raamwerk. In het noordelijke weggedeelte van de Kennedylaan kunnen de problemen in de verharding opgelost worden door het streven naar enkele bomen op geschikte plaatsen.

Het waterbeeld kan nog versterkt worden door verspreid langs de watergangen uitsluitend bomen toe te passen die daar van nature horen te staan, zoals elzen of een karakteristieke treurwilg. Dit in tegenstelling tot de bomen langs de vijvers bij de President Kennedylaan, die heeft een meer cultureel, parkachtige uitstraling waar een breder sortiment bomen is toegepast zoals de exoten watercipres, moerasedijk, vleugelnoot en Japanse notenboom (fig. 16).

Velp-Zuid raamwerk

fig.12 A.G. Hofkeslaan, anticiperen: toekomstbomen geplant tussen de berken

fig.13 Gasthuislaan, de zuileiken leveren een steeds grotere bijdrage in de laan

fig.14 Kastanjelaan, particuliere bomen spelen een belangrijke rol in de spoorzone

fig.15 Kerkallee, voldoende ruimte voor linden aan beide kanten van de weg

fig.16 Pres. Kennedylaan, hier geen bomenrijen maar een parkachtige inrichting

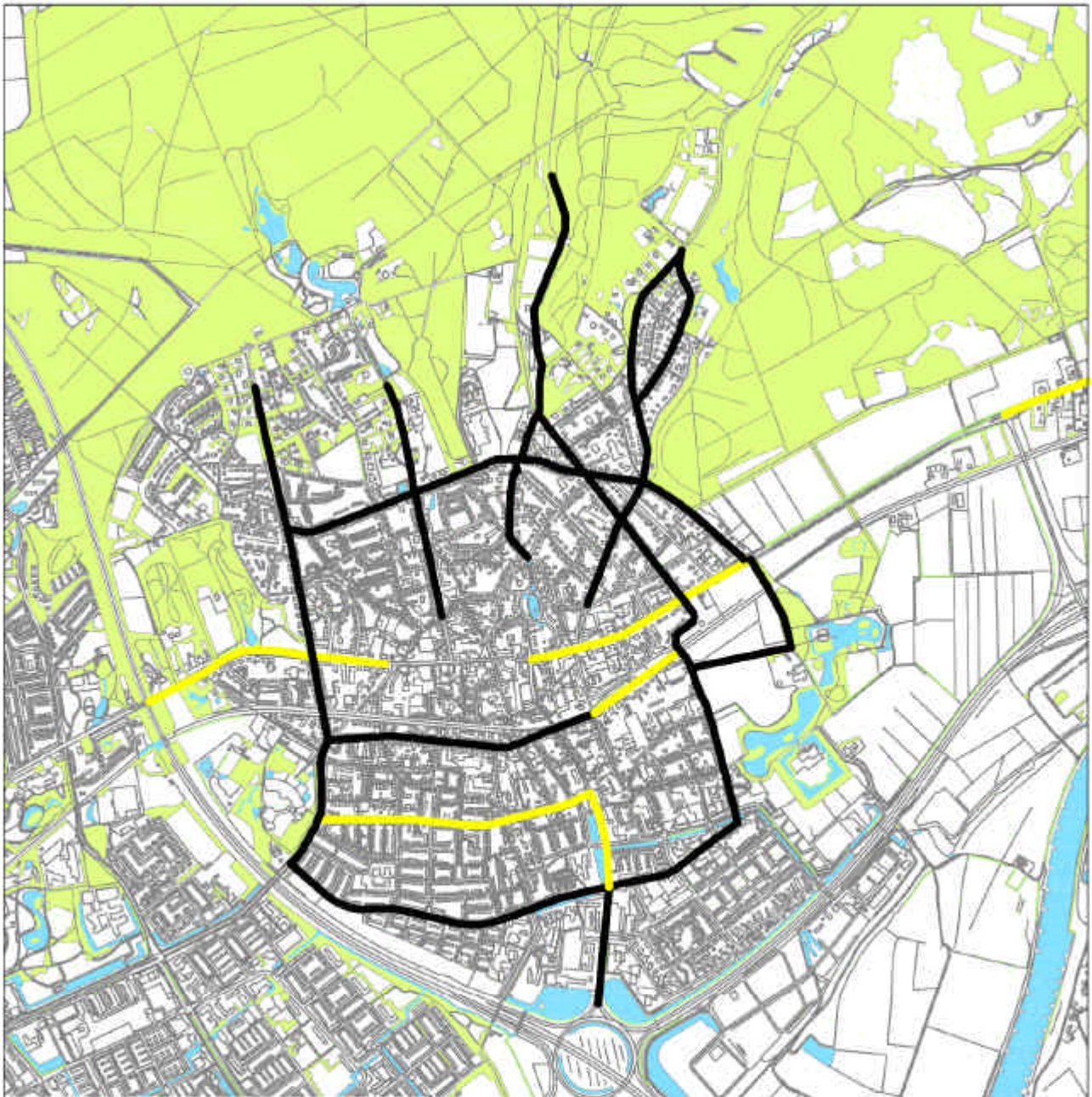
fig.17 Waterstraat, bomenlaan met esdoorn T.z.t. ook aan de andere kant van de straat

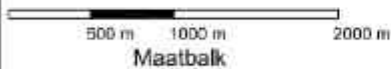
fig.18 Willemsstraat, zuileiken spelen nu al de gewenste rol in het straatbeeld

fig.19 Nordlaan, linden in aansluiting op de Daalhuizerweg

- **Bomenlaan**
Bomen aan beide zijden van de weg
- **Bomenrij (1 zijde)**
Bomen aan één zijde van de weg
- **Losse boombegeleiding**
Bomen op ruime afstand van elkaar
- **Bos**

Beleidsnota Bomen

Raamwerk Velp

gemeente Rheden

Auteursrechten voorbehouden

2.2 Rheden

In het dorp Rheden is er in de smalle trottoirs nauwelijks ruimte voor bomen. Voordeel hiervan is dat vanuit een aantal woonstraten in het dorp de Veluwezoom zichtbaar is. Een belangrijke kwaliteit die behouden moet blijven voor de inwoners van Rheden. In het groenstructuurplan van 1986 is ingespeeld op het gebrek aan ruimte voor bomen in de trottoirs. Door op plaatsen waar ruimte is, een bijzondere boom of boomgroep te planten, kunnen bomen toch een bijdrage leveren in het straatbeeld. De bijdrage van particuliere bomen in het straatbeeld in het dorp Rheden is minimaal. Een uitzondering is de Arnhemsestraatweg. Daar leveren de particuliere bomen als platanen, kastanjes, beuken en eiken een belangrijke bijdrage in het beeld. Deze bomen met een aanvulling van verspreid staande bomen en boomgroepen naast de rijbaan geeft de Arnhemsestraatweg een parkachtige uitstraling.

Beschrijving huidige situatie raamwerk Rheden

Het raamwerk in Rheden wordt gevormd door de twee oost-west routes en een aantal straten hier haaks op: Haverweg, Mauritiussstraat, Massenweg, Groenestraat, Pinkelseweg Havelandseweg en Apollostraat. Daarnaast maken de Snippendaalseweg, Schietbergseweg, Valkenbergweg en Rozenbos het raamwerk compleet.

Over het algemeen is het raamwerk van de oost-west route compleet. Er staan eiken langs de Oranjeweg (fig. 22) en linden langs de Dorpsstraat (fig. 23) en de Arnhemseweg (fig. 24). In de Veerweg staan de haagbeuken in het trottoir (fig. 25).

De straten haaks op deze oost-west routes zijn beplant met bomen (esdoorn, linde, es) met uitzondering van de Pinkelseweg en de Massenweg. In de Massenweg is er geen ruimte voor bomen. In de Haverweg dient de 'boomgaard', ingeplant tijdens de boomfeestdag van 2004, als boombegeleiding. In het gedeelte van de Groenestraat, dat onderdeel uitmaakt van het winkelgebied van het dorp, staan geen laanbomen. De aankleding van de winkelstraat bestaat uit verspreid staande bomen (leilinden). De routes de Veluwezoom op zijn beplant met inheemse boomsoorten.

Beschrijving streefbeeld raamwerk Rheden

Het streefbeeld in Rheden is om de twee oost-west routes door het dorp (Arnhemseweg-Veerweg en Oranjeweg-Dorpsstraat) aan beide zijden van de weg te begeleiden met bomen van de eerste of tweede grootte, zodat het beeld van een bomenlaan ontstaat. Enkele voormalige schaapsdriften haaks op deze routes maken eveneens onderdeel uit van het raamwerk. Ook in deze straten streven naar een (eenzijdige) boombegeleiding. Door de Havelandseweg (fig. 28) en de Pinkelseweg op te nemen in het raamwerk ontstaat er een grotere samenhang tussen het dorp en het bedrijventerrein.

Maatregelen raamwerk Rheden

In de Oranjeweg staan twee soorten eiken, de zomereik en de Amerikaanse eik. De Amerikaanse eiken staan in het eerste gedeelte van de Oranjeweg, komend vanaf de Arnhemsestraatweg, voor de woningen. In 1990 is de Oranjeweg voor een zeer groot gedeelte ingeplant met zomereik. Het is zeer gewenst om over enkele jaren de Amerikaanse eiken te vervangen. Aan de overkant van deze Amerikaanse eiken staan zomereiken dicht op elkaar. Wellicht is het mogelijk om de herplant van de Amerikaanse eiken te realiseren met het verplanten van zomereiken vanaf de overkant. Hierdoor ontstaat er een eenduidige bomenlaan.

In de Pinkelseweg is het misschien mogelijk om in overleg met de ondernemers bomen te planten. In het openbaar gebied is geen ruimte.

Ook in Rheden particulieren stimuleren voor het aanplant van bomen.

Rheden raamwerk

fig.21 Oprijlaan Valkenberg, een stevige laanbeplanting haaks op de dorpenroute

fig.22 Oranjeweg, een groot gedeelte heeft tweezijde boombeplanting met eik

fig.23 Dorpsstraat, verschillende (soorten) linden zorgen voor het bomenbeeld

fig.24 Arnhemseweg, linden aan beide kanten van de weg zorgen voor het gewenste beeld

fig.25 Veerweg, haagbeuken en particulier groen zorgen voor het groene beeld

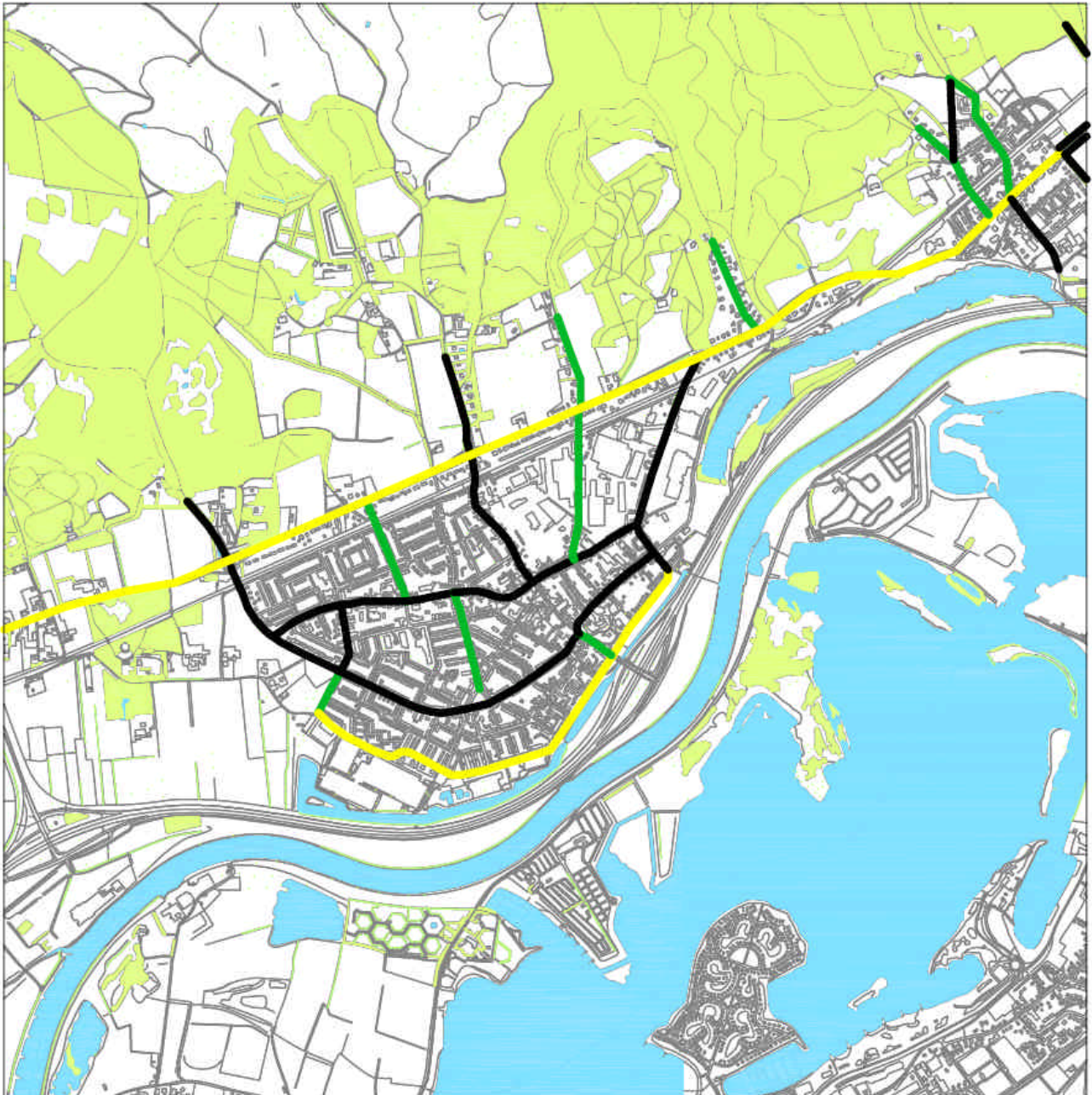
fig.26 Haverweg, gewenste beeld: aan beide kanten van de weg bomen

fig.27 Groenestraat, tot aan het winkelgebied aan beide kanten van de weg linden

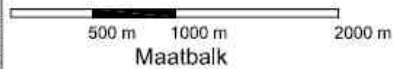
fig.28 Havelandseweg, inmiddels is ook de bedrijvenkant ingeplant met eiken

- **Bomenlaan**
Bomen aan beide zijden van de weg
- **Bomenrij (1 zijde)**
Bomen aan één zijde van de weg
- **Losse boombegeleiding**
Bomen op ruime afstand van elkaar
- **Bos**

Beleidsnota Bomen

Raamwerk Rheden

gemeente Rheden

Auteursrechten voorbehouden

2.3 De Steeg

Voor bijna heel De Steeg geldt dat het omliggende landschap sterk voelbaar is: de Veluwezoom en in mindere mate de uiterwaarden. Kasteel Middachten en landgoed Rhederoord spelen hierin ook een grote rol. Zo ook de Middachterallee, de vierrijige beukenlaan tussen De Steeg en Ellecom, die een landelijk bekendheid geniet (fig. 30 en 31).

Beschrijving huidige situatie raamwerk De Steeg

De Middachterallee is aangeplant in twee fasen. Een gedeelte is ingeplant in 1946 en het overige gedeelte in 1958. In totaal staan er 1140 beuken, verdeeld over vier rijen. De karakteristieke Middachterallee kan nog verder versterkt worden door de entree te verduidelijken. De aanwezigheid van een rij eiken aan de Hoofdstraat voor de entree van de Middachterallee, verbergt de Middachterallee.

Van de straten uit het raamwerk haaks op de Dorpenroute, heeft alleen de Smidsallee een bomenlaan (fig. 34). Bomen in de Van Aldenburglaan vormen gedeeltelijk een laan en in de overige straten zijn bomen spaarzaam. De beperkt beschikbare openbare ruimte voorkomt op dit moment een laanstructuur.

Langs de Hoofdstraat bevinden zich rijen bomen van kastanje en beuken. Zoals bij de inleiding van dit hoofdstuk is geschreven is het streefbeeld in de Dorpenroute verspreid staande bomen of boomgroepen (parkachtige inrichting), met als uitzondering de vierrijige beukenlaan van de Middachterallee.

Beschrijving streefbeeld raamwerk De Steeg

De bomenlaan in de Middachterallee (fig. 30 en 31), zal altijd bestaan uit inheemse bomen van de eerste grootte. Naast de Middachterallee wordt het raamwerk gevormd door de Diepesteeg, Van Aldenburglaan, Smidsallee, Parkweg en Dalweg. Deze straten liggen allen haaks op de Hoofdstraat en begeleiding met bomen is wenselijk. De Hoofdstraat zelf maakt ook onderdeel uit van het raamwerk: hier geen bomenlaan maar een parkachtige inrichting met verspreid staande bomen. In het winkelgebied en op de kruising met de Van Aldenburglaan staan vormbomen (leilinden, leiplatanten en dakplatanten)

Maatregelen raamwerk De Steeg

In de straten haaks op de Hoofdstraat worden, daar waar mogelijk, bomen geplant om enigszins het beeld van een bomenlaan te krijgen, zoals in de Van Aldenburglaan. Een aantal beuken aan de Hoofdstraat zullen wijken om de parkachtige inrichting, met verspreid staande solitair en groepen, te kunnen realiseren. Een enkele beuk op een geschikte plaats kan blijven staan.

2.4 Ellecom

Op de overgang van de Veluwezoom en een grote uiterwaard ligt Ellecom, van origine een agrarisch dorp. Nu is het een villadorp met laanbeplanting, landgoedrelicten en grote particuliere tuinen.

Beschrijving huidige situatie raamwerk Ellecom

Het raamwerk bestaat uit bomenlanen met inheemse soorten van de eerste grootte: eik, beuk en kastanje. In de Zutphensestraatweg staan linden (fig. 38) en beuken (fig 39). De Middachterallee gaat verscholen achter een veelheid van bomen.

Beschrijving streefbeeld raamwerk Ellecom

Het raamwerk wordt gevormd door Hofstetterlaan (fig. 36), Kastanjelaan (fig. 37), Eikenstraat en Middachterallee. Het streefbeeld bestaat uit bomenlanen van inheemse soorten van de eerste grootte. De dorpenroute door Ellecom, de Zutphensestraatweg, maakt onderdeel uit van het raamwerk. Ook de beukenrij maakt hier onderdeel van uit, dit in afwijking van het Groenstructuurplan 2002.

Maatregelen raamwerk Ellecom

Het raamwerk in Ellecom voldoet in grote lijnen aan het streefbeeld. Er zijn geen maatregelen nodig ter verbetering van het raamwerk in Ellecom.

Middachten Allee

fig.30 Zutphensestraatweg, zicht vanuit Ellecom de Middachterallee in

fig.31 Middachterallee, halverwege, kijkend in de richting van De Steeg

Raamwerk De Steeg en Ellecom

fig.32 Dalweg, dichte boombegeleiding aan beide kanten van de weg

fig.33 Parkweg, esdoorns met beperkte groeimogelijkheden

fig.34 Smidsallee, zware bomenlaan haaks op de dorpenroute

fig.35 Diepesteeg, boombegeleiding door particuliere bomen

fig.36 Hofstetterlaan, zware laanbepanting van eiken aan de rand van het dorp

fig.37 Kastanjelaan, een mooie kastanjelaan

fig.38 Zutphensestraatweg, linden in het bebouwde gedeelte aan beide kanten

fig.39 Zutphensestraatweg, beuken in het eenzijdige bebouwde gedeelte

- **Bomenlaan**
Bomen aan beide zijden van de weg
- **Bomenrij (1 zijde)**
Bomen aan één zijde van de weg
- **Losse boombegeleiding**
Bomen op ruime afstand van elkaar
- **Bos**

Beleidsnota Bomen

Raamwerk De Steeg

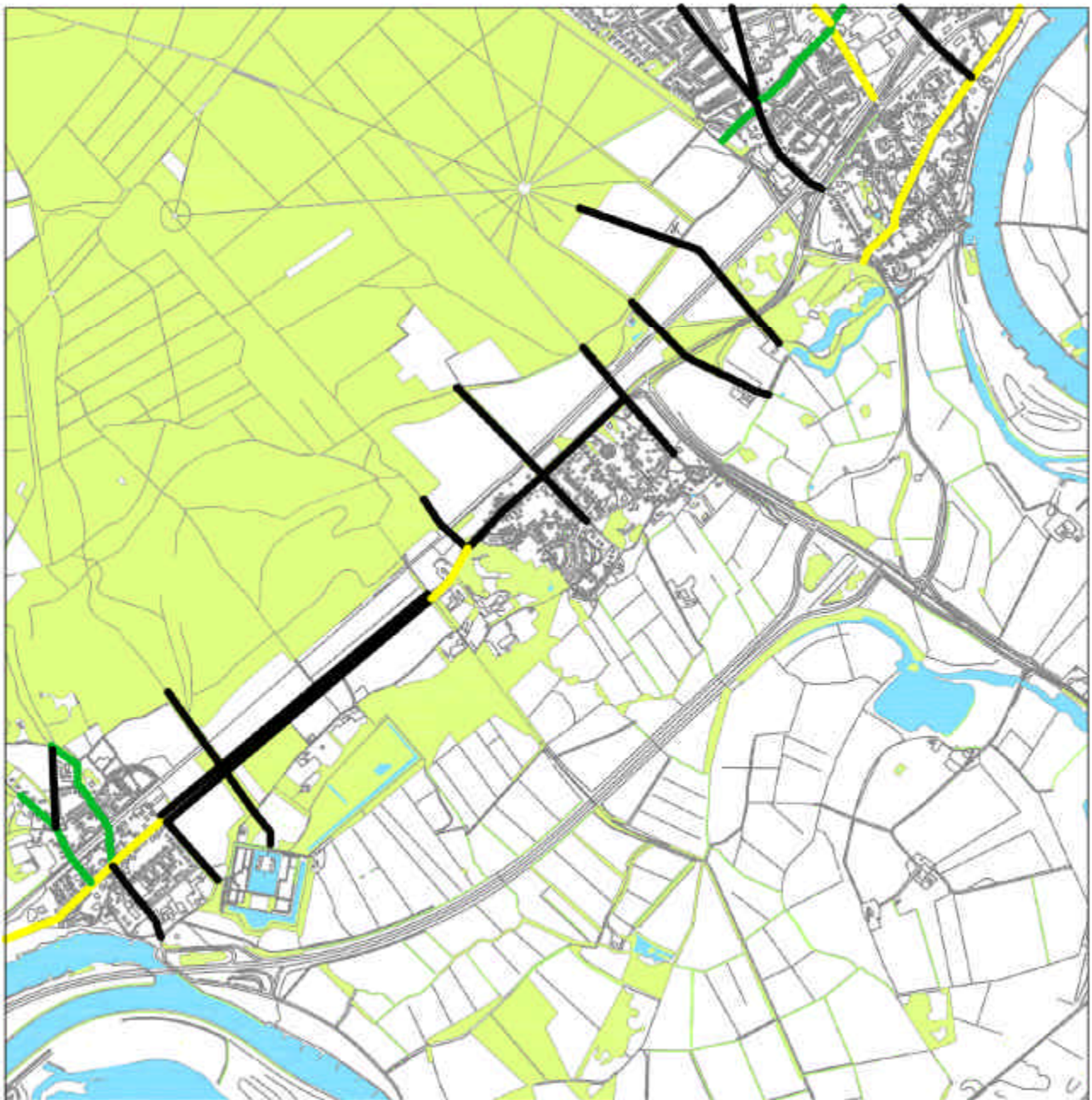
Proefplan

500 m 1000 m 2000 m
Maatbalk

gemeente Rheden

Auteursrechten voorbehouden

- **Bomenlaan**
Bomen aan beide zijden van de weg
- **Bomenrij (1 zijde)**
Bomen aan één zijde van de weg
- **Losse boombegeleiding**
Bomen op ruime afstand van elkaar
- **Bos**

Beleidsnota Bomen

Raamwerk Ellecom

gemeente Rheden

Auteursrechten voorbehouden

2.5 Dieren

Dieren is na de Tweede Wereldoorlog enorm gegroeid ten noorden van de oude dorpskern, tussen Hof te Dieren en het Apeldoornskanaal. De tijdsgeest is aan de opzet van de verschillende wijken en de inrichting van de openbare ruimte duidelijk afleesbaar. Hiermee valt of staat de mogelijkheid van het gebruik van bomen. In Dieren zijn in de meeste wijken voldoende mogelijkheden voor de aanwezigheid van bomen. Een uitzondering is Dieren-Zuid.

Beschrijving huidige situatie raamwerk Dieren

In Dieren West is aangesloten op het aanwezige bosachtig karakter. De voorkomende boomsoorten zijn inlandse eik, berk en acacia. In de Zilverakkerweg is in het verleden gekozen voor de boomhazelaar (fig. 43). Ook dit is een boomsoort met een bosachtige uitstraling.

Aan de Harderwijkerweg komen verschillende boomsoorten voor. Bij de laatste ingrijpende verandering in het bomenbestand is gekozen voor de aanplant van platanen. Dit betreft het gedeelte tussen de Pr. Margrietlaan tot aan de Geitenbergweg. Vanwege de uiteindelijke grootte van de platanen zal in dit gedeelte van de Harderwijkerweg een losse boombegeleiding ontstaan. Aansluitend op dit weggedeelte staan acacia's. Richting Laag Soeren gaan de acacia's vervolgens weer over in eiken en beuken (fig. 49). Het blijft de wens om de gehele Harderwijkerweg als eenduidige bomenlaan in te richten zoals is aangegeven op de raamwerkkaart van Dieren.

De overige straten die deel uitmaken van het raamwerk, hebben minder relatie met het omringende landschap. Hier is het belangrijk dat de gekozen boomsoort qua beeld en beheer voldoet en zich duurzaam kan handhaven in een stedelijke omgeving. In de huidige situatie worden hier Amerikaanse eik, plataan, berk, linde, zuilesdoorn, sierkers, tulpenboom en moerascipres toegepast. In de Imboslaan, Industrielaan en Lindelaan zijn er mogelijkheden om de bomenlaan aan te vullen. In de Enkweg staan momenteel geen gemeentelijke bomen. Op een aantal plaatsen, zoals in een gedeelte in de Spankerenseweg is er geen ruimte voor bomen. Aanplant van bomen blijft dan ook een wens voor de lange termijn. In de Wilhelminaweg, het gedeelte bij de Gazelle, staan de door de gemeente geschonken bomen (sierkers) op het fabrieksterrein.

Beschrijving streefbeeld raamwerk Dieren

Er is een sterke tweedeling in Dieren in het toepassen van bomen. Dieren-West onderscheidt zich vanwege het bosachtig karakter in grote mate ten opzichte van de rest van Dieren. Vandaar dat in het raamwerk voor Dieren een tweedeling wordt aangehouden: In Dieren-West wordt daarom uitsluitend gekozen voor de zogenaamde 'bos' bomen.

In het raamwerk in Dieren streven we naar boombegeleiding in de Zilverakkerweg, Harderwijkerweg, Wilhelminaweg, Lindelaan-Enkweg, Industrielaan-Mr. Troelstrastraat, Imboslaan, Admiraal Helfrichlaan-Geitenbergweg, Valeriuslaan-Rode Kruislaan-Tellegelaan (gedeeltelijk), Burg. Bloemerstraat-Buitensingel-Spankerenseweg. Voor de bomen in het raamwerk geldt dat boombegeleiding bestaat uit bomen van de eerste of tweede grootte, aan tenminste één zijde van de weg. De uitzondering hierop zijn de Zutphensestraatweg en de Wilhelminaweg. Daar geen rijen bomen maar een losse boombegeleiding.

Maatregelen raamwerk Dieren-West

In het Groenstructuurplan zijn een aantal maatregelen opgenomen die moeten leiden tot een groter aandeel van met name eik en berk in de woonstraten in Dieren-West. Op deze manier wordt het bosachtig karakter versterkt. Dit geldt ook voor de raamwerkonderdelen in dit gedeelte van Dieren: versterken van de bomenlanen door op een enkele plaats een boom toe te voegen.

Dieren Raamwerk

fig.42 Harderwijkerweg, gewenste beeld als entree met grillige acacia's

fig.43 Zilverakkerweg, bomenlaan met boomhazelaar in Dieren-West

fig.44 Valeriuslaan, bomenlaan met acacia's

fig.45 Adm. Helfrichlaan, een nette berkenlaan. In Dieren-West mag het natuurlijker

fig.46 Geitenbergweg, Amerikaanse eiken, op den duur een onbegaanbaar trottoir

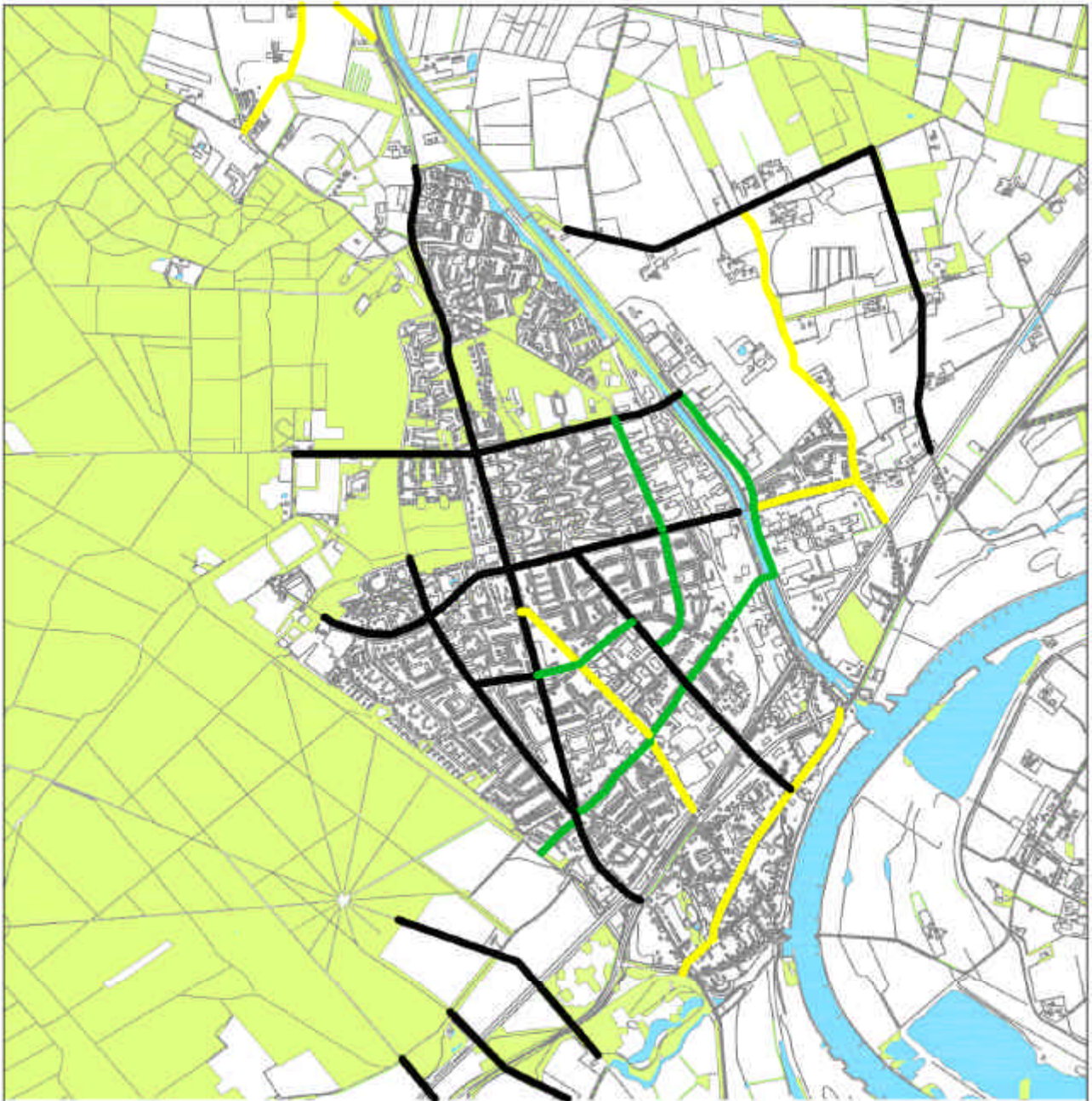
fig.47 Industrielaan, boomlaan kan versterkt worden

fig.48 Mr. Troelstrastraat, zuilesdoorn, een degelijke straatboom bij beperkte ruimte

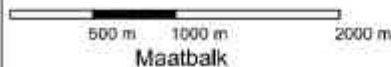
fig.49 Harderwijkerweg, bosachtige uitstraling door veelheid aan eiken en beuken

- **Bomenlaan**
Bomen aan beide zijden van de weg
- **Bomenrij (1 zijde)**
Bomen aan één zijde van de weg
- **Losse boombegeleiding**
Bomen op ruime afstand van elkaar
- **Bos**

Beleidsnota Bomen

Raamwerk Dieren en Spankeren

gemeente Rheden

Auteursrechten voorbehouden

De Harderwijkerweg is te beschouwen als de grens van Dieren-West. De indeling met de verschillende boomsoorten zoals beschreven in de vorige paragraaf (huidige situatie raamwerk), zullen we handhaven. In de weggedeelten met de boomsoorten eik, beuk en acacia worden bomen aangeplant zodra er voldoende groeiruimte is en herplant een kans van slagen heeft. De wens tot een meer eenduidige bomenlaan blijft.

Maatregelen raamwerk Dieren-Overig

De overige onderdelen van het raamwerk in Dieren zijn veelal gerealiseerd, met uitzondering van de eerder genoemde Spankerenseweg en een gedeelte Wilhelminaweg en de Harderwijkerweg. In de Zutphensestraatweg zijn in de openbare ruimte enkele jonge linden geplant. Als maatregel nemen we op om mogelijke plantlocaties te onderzoeken en deze particulier persoonlijk te benaderen. Dit is nodig om het beeld van verspreid staande bomen ook in de toekomst te kunnen beleven.

De plannen voor het realiseren van een bomenlaan met linden in de Lindelaan-Enkweg zijn gereed. Uitvoering zal in het najaar van 2005 plaats vinden.

In de Industrielaan (fig. 47) zijn er mogelijkheden om het beeld van een bomenrij te verbeteren. Voor de Imboslaan geldt dat de realisatie van een bomenlaan tot de mogelijkheden behoort.

2.6 Spankeren

Het dorp Spankeren is van oorsprong een agrarisch kerkdorp. Het agrarisch karakter is met de komst van het bedrijventerrein en de toegenomen bebouwing sterk verminderd. Het gemeentelijk bomenbestand in het dorp is beperkt.

Beschrijving huidige situatie raamwerk Spankeren

Het raamwerk bestaat in de Kerkweg (fig. 55), Van Rensselaerweg (fig. 54), Bockhorstweg en een gedeelte van de Kanaaldijk (fig. 53) uit een boombeplanting (linde en es) aan een zijde van de weg. In de Dorpsweg (fig. 52) en de Overweg staan nu geen bomen omdat daar geen ruimte voor is.

Beschrijving streefbeeld raamwerk Spankeren

De noordzuid wegen van het dorp maken het raamwerk: de Kerkweg-Overweg, Van Rensselaerweg-Kanaalweg, aangevuld met de Dorpsweg. In het raamwerk streven we naar een boombegeleiding.

Maatregelen raamwerk Spankeren

De bomenlaan aan de Van Rensselaerweg en de Kanaaldijk kan verder worden aangevuld. Voor een gedeelte aan de Kanaaldijk zal dit in overleg moeten met particulieren (ondernemers). Mogelijk dat in de Dorpsweg een enkele grote boom geplant kan worden. Daarbij onderzoeken we de mogelijkheden voor aanplant bij particulieren.

2.7 Laag Soeren

De huidige dorpskern is ontstaan uit de geleidelijk verdichting van lintbebouwing langs de Harderwijkerweg en enkele daarop uitkomende zijwegen. De huidige kern wordt aan de noordzijde omgeven door bosranden.

Beschrijving huidige situatie raamwerk Laag Soeren

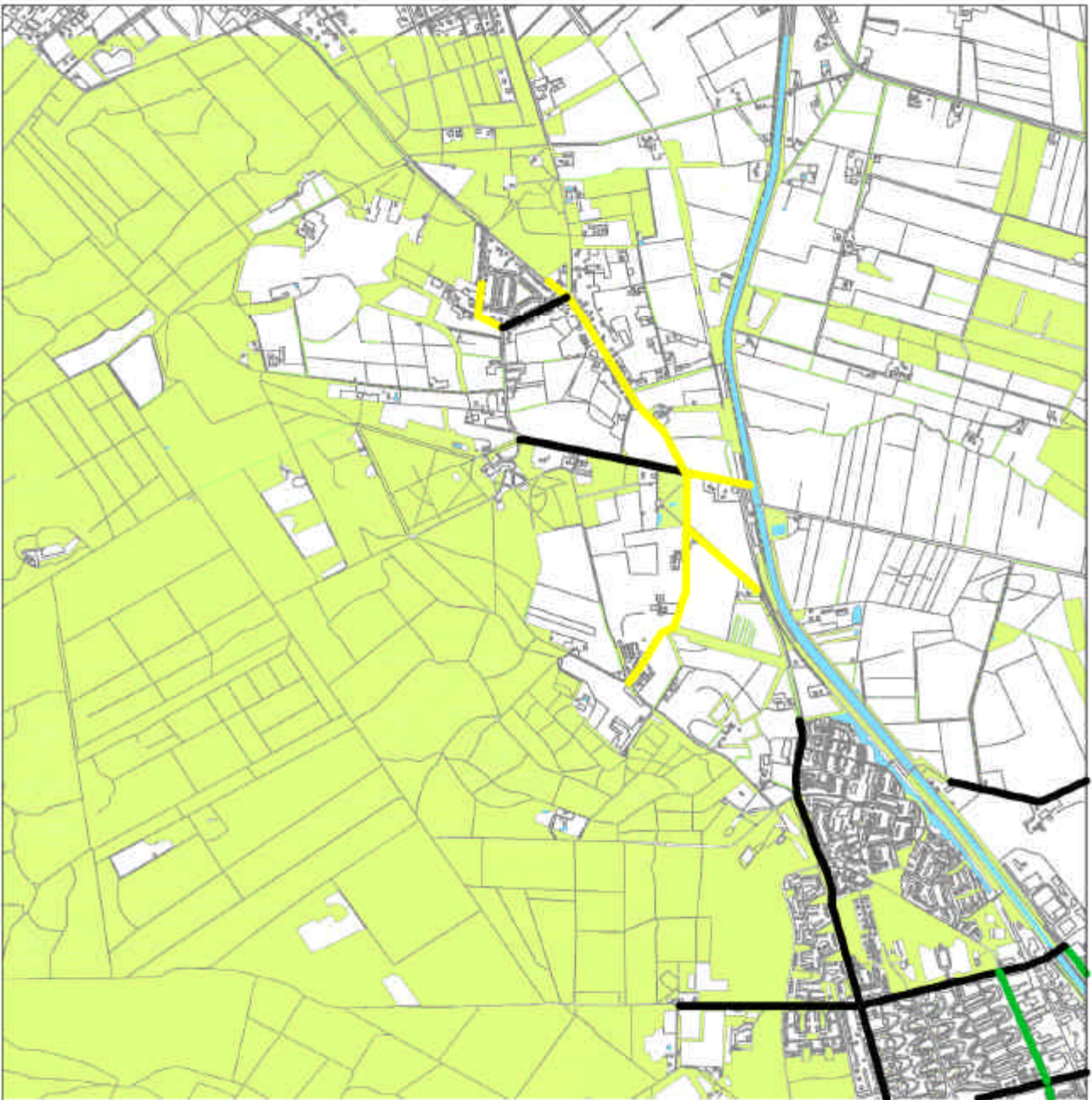
Het raamwerk voldoet aan het beschreven streefbeeld met uitzondering van de Rozesteinweg. Op een aantal plaatsen is een boom gewenst. Het beeld van de Harderwijkerweg binnen de bebouwde kom van Laag Soeren wordt bepaald door particuliere bomen. Een enkele boom bijplanten is gewenst.

Beschrijving streefbeeld raamwerk Laag Soeren

Aan de Harderwijkerweg vanaf de Badhuislaan, de bomenrijen vanwege de ligging in het beekdal niet verdichten. In het raamwerk twee straten: de Professor Huetlaan (fig. 56) en een gedeelte van de Rozesteinweg. In de Huetlaan is een bomenlaan gewenst, in de Rozesteinweg ook, maar met een grotere onderlinge afstand voor een optimaal zicht op het beekdal. De Harderwijkerweg heeft als streefbeeld een inrichting met solitaire bomen.

Maatregelen raamwerk Laag Soeren

Het planten van enkele bomen in de Rozesteinweg. Als maatregel nemen we ook op om in de Harderwijkerweg binnen de kom, mogelijke plantlocaties te onderzoeken en de grondeigenaren persoonlijk te benaderen. Dit is nodig om het beeld van verspreid staande grote bomen ook in de toekomst te kunnen beleven.

- **Bomenlaan**
Bomen aan beide zijden van de weg
- **Bomenrij (1 zijde)**
Bomen aan één zijde van de weg
- **Losse boombegeleiding**
Bomen op ruime afstand van elkaar
- **Bos**

Beleidsnota Bomen

Raamwerk Laag Soeren

gemeente Rheden

Auteursrechten voorbehouden

Raamwerk Spankeren en Laag - Soeren

fig.52 Dorpsweg, bomen gewenst maar er is geen ruimte: particulieren benaderen

fig.53 Kanaaldijk, entree van het dorp met begeleiding van essen

fig.54 Van Rensselaerweg, boombegeleiding van eiken

fig.55 Kerkweg, de rand van het dorp met linden

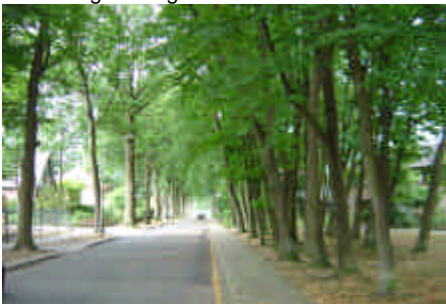

fig.56 Prof. Huetlaan, opvallend eikenbosje als onderdeel van een boomlaan

fig.57 Harderwijkerweg, fraaie entree van het dorp

fig.58 Harderwijkerweg, grote variatie in de particuliere bomen

fig.59 Harderwijkerweg, een belangrijke rol voor de particuliere bomen

3. Beschrijving deelgebieden

In oktober 2002 is het groenstructuurplan door de gemeenteraad vastgesteld. Het groenstructuurplan beschrijft de visie met streefbeelden en richtlijnen voor inrichting en beheer van het gemeentelijk groen binnen de bebouwde kom. De groene hoofdstructuur (raamwerk) is beschreven en hierin is de aanwezigheid van bomen zeer belangrijk en gewenst. Buiten het raamwerk is de aanwezigheid van bomen wel gewenst maar niet noodzakelijkerwijs in eigendom en beheer bij de gemeente. Het gaat om een zogenaamde aankleding met bomen, passend in het karakter van het betreffende dorp of deelgebied. Hierbij speelt het particuliere groen een belangrijke rol. De verschillende groene karakters van de dorpen en deelgebieden zijn beschreven in het groenstructuurplan. In dit hoofdstuk wordt de rol van bomen in die karakteristiek per deelgebied of dorp verder uitgewerkt.

3.1 Velp

De bebouwde kom van Velp strekt zich in het noorden uit tot op de drogere hellingen van het Veluwemassief en in het zuiden tot op de nattere gronden van de IJsseluitwaarden. Deze natuurlijke verscheidenheid verdeelt Velp in drie deelgebieden: Velp-Noord, Velp-Zuid en Velp-Centrum (zie ook fig. 1: deelgebieden van Velp). Velp-Centrum is de scheiding tussen Noord en Zuid en bestaat uit de Zutphensestraatweg, de Hoofdstraat en de Arnhemsestraatweg. De landgoederen hebben een belangrijke stempel gedrukt op de ontwikkeling van het dorp Velp. Oude lanen- en padenstructuren hebben in grote lijnen de grenzen van de buurten en wijken bepaald. Ook bestaande lanen en de bosrelicten zijn grotendeels te danken aan de landgoederen.

3.1.1 Beschrijving van Velp-Noord

Karakteristiek voor Velp-Noord zijn de hoogteverschillen en dan met name de oplopende boomlanen richting de Velwezoo. Aangevuld met bosranden en grote villatuinen geeft dit een bomenrijk en parkachtig karakter. De belangrijkste cultuurhistorische lanen maken onderdeel uit van het raamwerk en behouden het beeld van een bomenlaan: aan beide kanten van de weg bomen die met elkaar een laan vormen. In de straten buiten het raamwerk (deelgebieden) zijn bomen ook belangrijk maar willen we met een andere plantwijze, onderlinge plantafstand (20 meter of meer) en boomsoort, voor de groene invulling zorgen. Hier is het belangrijk om gemeentelijke en/of particuliere bomen te hebben staan op geschikte plaatsen, waar ze volledig kunnen uitgroeien. Deze bomen spelen een belangrijke rol in de aankleding van de straat en zorgen voor een parkachtige uitstraling. Het is belangrijk dat de parkachtige uitstraling in geheel Velp-Noord in stand blijft. Dus als er een kapvergunning wordt verleend, moet er in principe herplant plaats vinden. In overleg met de aanvrager kan de boomsoort gekozen worden. Hierbij is de beschikbare boven- en ondergrondse ruimte bepalend. De kwaliteit van de aanwezige bomen en de beschikbare ruimte zullen bij een herinrichting van het groen, samen met de wensen van de bewoners bepalend zijn, zolang dit past binnen de karakteristiek van het deelgebied. Zo wordt de muziekbuurten en directe omgeving in het westelijke deel van Velp-Noord gekarakteriseerd door de aanwezigheid van veel acacia's. Deze boomsoort heeft een bijzondere uitstraling door de diepgegroefde stam en fijne blaadjes waar veel licht doorheen komt (fig. 60). Bij herplant proberen deze boomsoort te handhaven voor dit gebied. Park Daalhuizen, als begrenzing van het westelijke deel van Velp-Noord, is gerestaureerd in 1983. Het voormalige landhuis is na de Tweede Wereldoorlog gesloopt, en heeft nu een belangrijke recreatieve functie voor de bewoners. In dit park staat de oudste inlandse eik van de gemeente samen met 27 andere soorten eiken. Ook Villapark Overbeek heeft een belangrijke plaats in het centrum van dit deelgebied. In het park een waterpartij, muziektent op een eiland en een grote variatie in (oude) bomen.

Vanwege het behoud van het bosrijke karakter streven we bij aanplant van bomen naar toepassing met inheemse soorten als zomereik en beuk, zeker in het raamwerk. Bij bijzondere plantwijze of locaties buiten het raamwerk kan hiervan afgeweken worden. Denk hierbij aan soorten als kastanje, linde en cultivars van de eik en beuk. Buiten het raamwerk kan ook gekozen worden voor de grotere uitheemse soorten (parkachtig als tulpenboom) en als er onvoldoende ruimte is voor grote bomen, kan er gekozen worden voor kleinere boomsoorten, eventueel met een bosachtig karakter (bijvoorbeeld haagbeuk, berk, boomhazelaar). Maar niet overal hoeven bomen te staan. Als bijvoorbeeld in een straat als Den Bruil het beeld bepaald wordt door een bosrand, is het niet nodig om voor de woningen en de bosrand (een rij) bomen te planten (fig. 67).

3.1.2 Beschrijving van Velp-centrum

Velp-centrum is de scheiding tussen Velp-Noord en Velp-Zuid en bestaat uit de Zutphensestraatweg, Hoofdstraat en de Arnhemsestraatweg. De Hoofdstraat heeft een bijzonder stenig karakter en er is weinig ruimte voor openbaar groen. De groene aankleding komt van enkele groene accenten met bijvoorbeeld vormbomen. In de Zutphensestraatweg en de Arnhemsestraatweg zorgen enkele grote beeldbepalende (particuliere) bomen als kastanje, linde of beuk voor het groene beeld. Het is belangrijk dat dit beeld in stand blijft. Dus als er een kapvergunning voor een dergelijke boom wordt verleend, moet herplant plaats vinden.

Velp - Noord deelgebied

fig.60 Beethovenlaan, bosachtige uitstraling door aanwezige acacia's

fig.61 Heemskerklaan, parkachtige uitstraling: grote bomen verspreid in gazon

fig.62 Pr. Hendriklaan, uitsluitend particuliere bomen in het straatbeeld

fig.63 Vijverlaan, bijzondere bomen, op een bijzondere lokatie

fig.64 Wildbaan, grote bomen op het gazon kleinere bomen in de straat

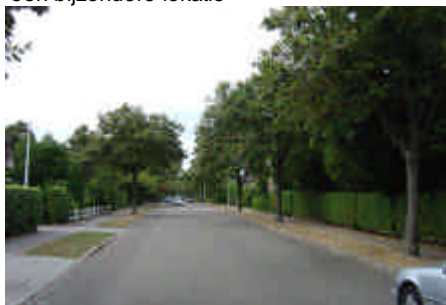

fig.65 Piet Heinlaan, verspreid een gemeenteboom, aangevuld met particulier groen

fig.66 Thijssealaan, particulier groen, een enkele gemeenteboom zal dit beeld versterken

fig.67 Den Bruijl, optimale beleving bosrand, gemeentebomen worden niet gemist

3.1.3 Beschrijving van Velp-Zuid

Velp-zuid is onder te verdelen in Oud-Velp-Zuid en Nieuw-Velp-Zuid. Nieuw-Velp-Zuid wordt begrensd door de Zwanensingel en de President Kennedylaan (zie ook fig. 1). Het oppervlak openbaar en particulier groen in Oud-Velp-Zuid is zeer gering. Dit is het gevolg van de smalle straten en kleine tuinen. De beperkte beschikbare ruimte voor groen heeft ook consequenties voor bomen: ze zijn minimaal aanwezig. Wel is vanuit verschillende boom- en groenarme straten zicht op bomen uit de omgeving (fig. 68 en 79). Daarom moet zorgvuldig worden omgegaan met de daar aanwezige gemeentelijke en particuliere bomen. Dus als er een kapvergunning voor een dergelijke boom wordt verleend, moet herplant plaats vinden. Ook moet er geïnvesteerd worden in nieuwe plantlocaties: iedere standplaats die voldoet aan de eisen (zie hoofdstuk Hoofdstuk 6, groei- en standplaatseisen) moet benut worden om een boom te planten. In Oud-Velp-Zuid worden meer gecultiveerde bomen van de tweede en derde grootte toegepast. (zie bijlage 3, indicatie toe te passen boomsoorten in de deelgebieden). Deze bomen kunnen groeien onder moeilijkere omstandigheden, zoals die voorkomen in een sterk verstedelijkt gebied.

De President Kennedylaan, heeft door de aanwezigheid van de verschillende waterpartijen en bomen, een groene, parkachtige uitstraling (fig. 16). Ook rond de verschillende flats en instellingen is veel groen aanwezig en is er ruimte voor grote bomen.

In het oostelijk deel van Velp-Zuid (ten noorden van de Zwanensingel) speelt het particuliere groen en dat van kasteel Biljoen een belangrijke rol vanwege de beperkte aanwezigheid van gemeentegroen. Met name de bomenlaan langs de oprijlaan naar kasteel Biljoen, de Van Spaenallee, levert een waardevolle bijdrage voor het groenbeeld in dit deelgebied.

In Nieuw-Velp-Zuid is er veel openbaar groen met veel bomen (fig. 74). Hier is met de realisatie van deze wijk met name essen geplant. Doordat de bomen in verharding zijn geplant, zijn vele essen inmiddels vervangen. Onder goede groeiomstandigheden kunnen essen wel ruimschoots de honderd jaar halen. In dergelijke situaties bij nieuwe aanplant in Nieuw-Velp-Zuid regelmatig kiezen voor de es.

De brede watergangen in dit deelgebied worden op diverse plaatsen geaccentueerd met een karakteristieke treurwilg. Het 'waterbeeld' kan versterkt worden door verspreid langs de watergangen uitsluitend bomen toe te passen die daar van nature horen te staan, zoals elzen. Dit in tegenstelling tot de bomen langs de vijvers bij de President Kennedylaan; die heeft een meer cultureel, parkachtige uitstraling waar een breder sortiment bomen wordt toegepast. Bij het aanplanten van bomen in geheel Velp-Zuid zal, indien mogelijk, gekozen worden voor de toepassing van soorten als es, esdoorn, els, iep, wilg en populier. Dit is nodig om de oorspronkelijke karakteristiek van de uiterwaarden in stand te houden en het verschil in het bomenbeeld met Velp-Noord te handhaven. In de Roerdompstraat staan drie grote populieren, een mooie verschijning!

Velp - Zuid deelgebied

fig.68 Mauritsstraat, invloed boom op een hoekpunt van een boomloze straat

fig.69 Graaf Ottostraat, afwezigheid bomen minder opvallend door aanwezige tuinen

fig.70 Johan de Wittstraat, toch zicht op bomen in een verder bomenloze straat

fig.71 Troelstrastraat, ruimte voor een boom

fig.72 IJsselstraat, daar waar voldoende ruimte is een boom planten

fig.73 Onder de Beumkes, particuliere bomen bepalen het straatbeeld

fig.74 Gruttostraat, de es is een veel voorkomende boom in Nieuw-Velp-Zuid. Bij nieuwe aanplant regelmatig toepassen

fig.75 Zwanensingel, treurwilgen bepalen het beeld langs de watergangen. Er is ruimte voor meer (water)bomen

3.2 Rheden

Rheden was in vroegere tijden zowel georiënteerd op de Veluwezoom als op de IJssel. Dit is nog altijd uit het stratenpatroon op te maken en ook in het raamwerk. Een aantal straten evenwijdig aan de Laak en de Arnhemsestraatweg en een aantal straten hier haaks op: de oude schaapsdriften de Veluwezoom op. De belangrijkste routes van destijds, vormen nu het raamwerk met in de meeste gevallen een begeleiding van bomen van eik of linde. De beschikbare ruimte bepaalt de volledigheid van de boomlanen. Opvallend in Rheden is het voorkomen van (groepen) grote bomen die een belangrijke bijdrage leveren in het groene beeld en de oriëntatie. Dit is mede het resultaat van het groenstructuurplan van 1986. Zo zijn er boomgroepen geplant met Magnolia (fig. 77), kastanje en es. De bijdrage van particuliere bomen in het straatbeeld is beperkt. Slechts op een enkele plaats staat een opvallende, particuliere boom. In het dorp Rheden onderscheiden we twee deelgebieden, de Villastrook langs de Arnhemsestraatweg en 'overig' Rheden.

Villastrook

Dit deelgebied tussen het spoor en de Arnhemsestraatweg sluit door zijn vaak statige panden en ruime groene percelen aan op de landgoedachtige sfeer langs de Veluwezoom. Het vormt door zijn weelderige beplanting en grote bomen (kastanje, linde, eik, beuk) een overgang van de Veluwezoom naar de dorpsbebouwing. Belangrijk om op verschillende plaatsen in de Villastrook grote bomen te handhaven. Op een aantal plaatsen langs de Arnhemsestraatweg staan ook gemeentelijke bomen die met name de entrees van het dorp markeren. Belangrijk is het om het zicht op de Veluwezoom en landgoed De Valkenberg te handhaven. De grote particuliere bomen spelen in dit deelgebied een belangrijke rol. Dus als er een kapvergunning voor een dergelijke boom wordt verleend, moet herplant plaats vinden met een boom van de eerste grootte.

Overig Rheden

In Rheden valt op dat er beperkt ruimte in de smalle trottoirs is voor bomen, maar waar ruimte is, plaatselijk markante grote, solitaire of groepen bomen staan. Dit beeld kan de komende jaren door gerichte aanplant uitgebreid worden. Vanuit een aantal woonstraten haaks op de Arnhemsestraatweg is de bosrand van de Veluwezoom goed zichtbaar. Deze belangrijke zichtlijnen vanuit verschillende straten haaks op de Arnhemsestraatweg, moeten voor de bewoners vanuit het dorp behouden blijven. Verder is het streven naar een passende, losse boombeplanting in de woonstraten. Vanwege de beperkt beschikbare ruimte is dat niet overal mogelijk. Als er al ruimte is zal het in de meeste situaties ruimte bieden voor bomen van de derde grootte (als sierkers, sierappel). Particuliere bomen zouden in de toekomst een belangrijkere bijdrage moeten leveren in het straatbeeld, zoals de oude bomen bij de twee kerken in Rheden.

In het oosten van dit deelgebied ligt industrieterrein Haveland. Op enkele plaatsen is het wellicht mogelijk om met behulp van bomen, de gebouwen te camoufleren, eventueel op het terrein van de ondernemer zelf. Hiermee wordt het representatieve karakter van zowel de bedrijven als het dorp verbeterd. Aan de rand van Rheden aan de kant van de A348 zijn er mogelijkheden om de relatie met het uiterwaarden gebied te versterken door het toepassen van bijvoorbeeld populier, wilg en els.

Rheden deelgebieden

fig.76 Weth. Winterinkstraat, solitaire bomen zorgen voor de groene aankleding

fig.77 Deam v. Heerdtplein, een groep opvallende bomen (Magnolia): uitvoering GSP '86

fig.78 Europalaan, een solitaire trompetboom in de straat

fig.79 Kerkstraat, een straat met rode sierkers eind 2004 opnieuw ingeplant

fig.80 Sportlaan, berken in de straat, opvallend straatbeeld

fig.81 Zwarteweg, grote bomen (essen) in het gazon

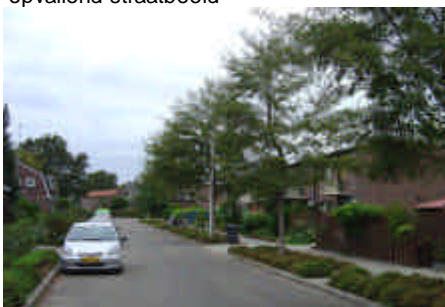

fig.82 Wilhelminaweg, bomen aan één kant van de weg (elzen), in beplanting

fig.83 Johan v. Meeckerenstraat, in smal trottoir toch bomen.

3.3 De Steeg

Voor bijna heel De Steeg geldt dat het omliggende landschap sterk voelbaar is: de Veluwezoom en in mindere mate de uiterwaarden. De lanen en bossen van Kasteel Middachten en het park van landgoed Rhederoord (80 verschillende boomsoorten) spelen hierin een grote rol. Zo ook de Middachter Allee, de markante vierrijige beukenlaan, bestaande uit 1140 beuken, die zelfs landelijk bekend is. In 1751 voor het eerst aangeplant en vervolgens na de Tweede Wereldoorlog, in 1946 en 1958 opnieuw ingeplant.

In de straten in De Steeg streven naar een aantrekkelijke parkachtige inrichting (fig. 86 en 87) met op geschikte plaatsen grote solitaire bomen en daar waar minder ruimte is, een losse beplanting van kleiner blijvende bomen. Een van de oudste Taxusbomen staat tussen de Hoofdstraat en het Burgemeester Brantsenplein.

3.4 Ellecom

Op de overgang van de Veluwezoom en de uiterwaarden ligt Ellecom, van origine een agrarisch dorp. De bossen van kasteel Middachten en van Hof te Dieren, landgoed Avegoor en boerderijen, zorgen voor een aantrekkelijke woonomgeving (fig. 89). De bouw van vele villa's was dan ook te verwachten en met de bijbehorende grote tuinen en bomen ontstond er een rustieke landgoedachtige sfeer. De aanwezigheid van veel grote bomen in de particuliere tuinen hebben hierin een belangrijk aandeel. Samen met de groene landschappelijke randen, landgoedrelicten, laanbeplanting en de solitaire bomen zorgen deze voor een groen- en bomenrijk dorp. De parkachtige gemeentelijke groenstroken tussen de Binnenweg en de Buitensingel (fig. 90) spelen hierin een belangrijke rol, evenals de groene restanten van Dalstein en Bergstein.

Het in stand houden van de bomenrijke landgoedachtige sfeer is in Ellecom het belangrijkste. Dit houdt in dat het opleggen van de herplantplicht noodzakelijk is. Daar waar voldoende ruimte is, zal herplant plaats vinden met een boom van de eerste grootte.

Deelgebieden De Steeg en Ellecom

fig.84 Brantsenpark, straatbeeld wordt bepaald door het particuliere groen

fig.85 Ursula van Raesfeltlaan, zeer grote bomen in de woonstraat

fig.86 Hoofdstraat, grote bomen langs de Hoofdstraat: parkachtige inrichting

fig.87 Hoofdstraat, groepen of solitaire zijn gewenst, geen rijen

fig.88 Laan van Avegoor, duurzaam beheer door nieuwe inplant op open plaatsen

fig.89 Laan van Athlone, de invloed van de omgeving is sterk waarneembaar

fig.90 Laan van Athlone, grote bomen geven een parkachtig karakter

fig.91 Pieperslaan, grote invloed van het particulier groen naast de gemeentebomen

3.5 Dieren

Dieren is ontstaan aan de zuidkant van de Hogestraat en de Zutphensestraatweg. Na de Tweede Wereldoorlog volgde een explosieve groei ten noorden van de oude dorpskern, tussen de Veluwezoom en het Apeldoornskanaal. De Harderwijkerweg en de Geitenbergweg bepalen door hun ligging de grenzen van de verschillende deelgebieden. We onderscheiden vijf deelgebieden: het oudste gedeelte tussen de Burgemeester De Bruinstraat en de IJssel als Dieren-Zuid, Dieren-Noord ten noorden van het station, Dieren-West als woongebied op de uitloper van het Veluwemassief, Dieren-Stenfert als jaren zestigwijk met hoog- en laagbouw en Dieren Noord-Oost met de kenmerkende hofjesstructuur en houtwalrelicten.

fig. 92: deelgebieden van Dieren

3.5.1. Dieren-Zuid

Een nette, stenige buurt met enkele oude begroeiingen in tuinen en het Carolinapark. In het Carolinapark, een geschenk van mejuffrouw Viëtor, staan verschillende bijzondere boomsoorten als een moseik en een treurbeuk. De omgeving van Dieren-Zuid speelt een belangrijke rol: de ligging van de IJssel en de aanwezigheid van de tuinmuur (Koningsmuur) van Hof te Dieren met het achterliggende park. In Dieren-Zuid heeft alleen de Molenweg een laanbeplanting. Particuliere bomen spelen een belangrijke rol, als kappen niet voorkomen kan worden dan is herplant noodzakelijk. In de meeste straten is er te weinig ruimte voor bomen. In de Zutphensestraatweg streven naar behoud en uitbreiding van solitaire bomen. Verder in dit deelgebied zoeken naar geschikte locaties voor het planten van een of meerdere bomen. De meest opvallende boom in Dieren-Zuid is de oude plataan aan de Zutphensestraatweg, geplant rond 1795 (fig. 97).

3.5.2 *Dieren-West*

Een groot deel van Dieren-West kenmerkt zich door de omringende bosranden, enkele bosrelicten en de aanwezigheid van een grote hoeveelheid berk en eik (fig. 93 – 96). Hierdoor heeft 'west' een sterk bos- en natuurlijk karakter. Met name in het noordelijke deel komen ook grote hoeveelheden naaldbomen voor (grove den), die ook een bijdrage leveren aan het natuurlijk karakter, net als het heideveld 'De Slenk'. Naast de grote hoeveelheid bomen in het openbaar gebied, spelen ook de particuliere (bos)bomen een belangrijke rol. Zowel gemeentelijke als particuliere aanplant in dit deelgebied zou moeten bestaan uit de inheemse boomsoorten eik, berk en grove den. Eventueel kan ook de acacia (*Robinia*) worden toegepast. Met name in de straten haaks op de Veluwezoom moet het boskarakter nog wel versterkt worden.

3.5.3 *Dieren-Noord-Oost*

In Dieren-Noord-Oost zijn bij de ontwikkeling van de hofjes de houtwallen gespaard gebleven, die samen met de begraafplaats aan de Imboslaan en andere bosjes zorgen voor een bosrijke omgeving. Op en rondom de begraafplaats wordt het specifieke beeld bepaald door met name naaldbomen en in de houtwallen door meer loofhoutbeplanting van met name eiken. Een verdere vereenvoudiging van het openbaar groen in de hofjes en het opheffen van de probleembomen in de verharding (te weinig groeiruimte: opdrukken verharding) is nodig voor een goede kwaliteit van de woonomgeving. Door de grote hoeveelheid groen en bomen spelen de particuliere bomen hier een ondergeschikte rol.

3.5.4 *Dieren-Stenfert*

Dieren-Stenfert heeft twee gezichten: een natuurlijke uitstraling door bosplantsoen met bomen rond de hoogbouw (fig. 99) of een cultureel uitstraling door gazon met bomen in de overige delen van dit deelgebied (fig. 100). Beide karakters kunnen goed naast elkaar in stand worden gehouden. Belangrijk is wel dat boomsoorten 'passen' in de uitstraling 'natuurlijk' of 'cultureel'. Voor een natuurlijke uitstraling kiezen we bij nieuwe aanplant voornamelijk de inheemse (bos)boomsoorten. Voor het versterken van de oriëntatie in het cultureel gedeelte van dit deelgebied, is het wenselijk om op enkele strategische punten te kiezen voor een boom van de eerste grootte.

Ook in dit deelgebied spelen particuliere bomen een ondergeschikte rol.

3.5.6 *Dieren-Noord*

Vanwege de stapsgewijze uitbreiding van dit deelgebied is er geen duidelijke groenstructuur aanwezig. Door de grote bebouwingsdichtheid beperkt het groene beeld zich tot smalle groen- of grasstroken, soms aangevuld met straatbomen (fig. 98). Er zijn enkele uitzonderingen zoals de omgeving van het station, het parkje tegenover de Gazellefabriek, het bosje bij het postkantoor en de tuin van de Sweer by de Beckestichting. Particuliere bomen spelen een belangrijke rol. Het is belangrijk dat bomen deel uit blijven maken in de aankleding van de straat. Dus als er een kapvergunning verleend wordt in dit deelgebied, is herplantplicht noodzakelijk.

Dieren deelgebieden

fig.93 Willem de Feschlaan, berken in het straatbeeld

fig. 94 E. van Beinumlaan, een bosachtige uitstraling die nog versterkt kan worden

fig.95 Domeinlaan, invloed van een bosrand

fig.96 Beverodelaan, bosachtig karakter

fig.97 Zutphensestraatweg, enkele bomen: de oude plataan op de achtergrond

fig.98 Dr. Kuiperstraat, bij voldoende ruimte in Dieren-Noord: bomen planten

fig. 99 Vogelplantsoen, natuurlijke uitstraling versterken door uitsluitend 'bos'bomen toe te voegen

fig.100 Haviklaan, een cultureel uitstraling, te versterken door aanplant van een enkele grote bomen

3.6 Spankeren

Het dorp Spankeren is van oorsprong een agrarisch kerkdorp met drie belangrijke wegen: de Kerkweg, Overweg en de Dorpsweg. Er is niet overal ruimte voor bomen in de straat, maar door de beperkte omvang van het dorp is dit niet onoverkomelijk. Er staan voldoende bomen op andere locaties in en rond het dorp. Met name bij de kerk en het kerkplantsoen (fig. 101) staat een grote hoeveelheid en variatie aan bomen. Bij afwezigheid van bomen in de openbare ruimte neemt de belangrijkheid van particuliere bomen in de straat toe. Ook in Spankeren geldt dat als er een kapvergunning verleend wordt in een boomarme straat, dat herplantplicht opgelegd moet worden.

3.7 Laag Soeren

Dorp, als buurtschap ontstaan nabij de kruising van de Soerense beek en de postweg Doesburg-Harderwijk. De huidige dorpskern is ontstaan uit de geleidelijk verdichting van lintbebouwing langs de Harderwijkerweg en enkele daarop uitkomende zijwegen. De huidige kern wordt aan de noordzijde omgeven door bosranden (fig. 106).

Daar waar ruimte is, met name in het raamwerk, zijn grotere bomen toegepast als eik. In de woonstraten staan de kleinblijvende sierbomen van de derde grootte. De groene omgeving is in een groot deel van het dorp waarneembaar. Midden in het dorp het groene plein met speeltoestellen, muziektent (fig. 107) en enkele grote bomen.

Met name langs de Harderwijkerweg, waar de openbare ruimte beperkt is, spelen de particuliere bomen een grote rol. In deze straat zal dan ook, als er een kapvergunning verleend wordt, herplantplicht opgelegd worden.

Deelgebieden Spankeren & Laag - Soeren

fig.101 Kerkplantsoen, bomenrijk gedeelte van Spankeren

fig.102 Van Rhemenhof, de sierpeer, een geschikte straatboom bij beperkte ruimte

fig.103 Van Rhemenhof, zicht op de Kerkweg

fig.104 Loohof, relatie met het buitengebied op verschillende plaatsen merkbaar

fig.105 Jan Ligthartlaan, boomsoort afgestemd op beschikbare ruimte

fig.106 Jan Ligthartlaan, boomrijke omgeving op de achtergrond

fig.107 Muziektent, aankleding met verschillende boomsoorten

fig.108 Bosmarklaan, bomen (planten) daar waar ruimte is

4. Toelichting weigeringsgronden kapvergunning

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op de huidige en de gewenste werkwijze en procedures met betrekking tot de verlening van een kapvergunning. Dit betreft voor zowel particuliere als gemeentelijke bomen.

In 1994 is er door de VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) een bomenverordening opgesteld, die in 1999 door de gemeente Rheden in de APV (Algemene Plaatselijke Verordening) is overgenomen. Het principe is dat iedere kapaanvraag moet worden verleend. Bij aanwezigheid van een weigeringsgrond kan een kapvergunning geweigerd worden. Er zijn zes weigeringsgronden die worden uitgedrukt in algemene termen en vrij interpreteerbaar zijn. In dit hoofdstuk worden de zes weigeringsgronden toegelicht zoals de gemeente Rheden ze toepast in de beoordeling van kapaanvragen. Hierdoor wordt duidelijkheid verschaft voor burgers (aanvrager, bezwaarmaker), verlener (gemeente) en toetsers (Commissie bezwaarschriften en Arrondissementsrechtbank).

4.1 Doel kapvergunningstelsel

Het doel van het kapvergunningstelsel is het behoud van waardevolle bomen in de gemeente Rheden. Een boom is als waardevol te bestempelen als hij voldoet aan één of meerdere weigeringsgronden uit de APV. Jaarlijks worden één tot drie kapaanvragen van de in totaal 225 (gemiddeld aantal aanvragen van de afgelopen vier jaar) aanvragen geweigerd.

4.2 Procedure

Na binnenkomst van de kapaanvraag wordt de houtopstand (een of meerdere bomen met een stamdiameter groter of gelijk aan 20 cm, of een oppervlakte met struiken van meer dan 100 m², met een stamdiameter groter of gelijk aan 10 cm) ter plaatse beoordeeld op de aanwezigheid van een of meerdere weigeringsgronden. Indien niet aanwezig wordt de kapvergunning verleend en gepubliceerd. Eventueel kan herplantplicht opgelegd worden. Belanghebbenden kunnen bezwaar maken bij het college van Burgemeester en Wethouders. De Commissie bezwaarschriften adviseert het college. Met het indienen van een bezwaarschrift wordt het kappen niet tegengehouden, daarvoor is een procedure tot het verkrijgen van een voorlopige voorziening bij de Arrondissementsrechtbank nodig.

4.3 Weigeringsgronden

Bij de aanvraag van een kapvergunning wordt niet gekeken naar de beweegredenen om te kappen maar naar het al dan niet aanwezig zijn van een weigeringsgrond. Als er geen weigeringsgrond voor het verlenen van een kapvergunning aanwezig is, wordt de vergunning verleend. Hieronder de toelichting per weigeringsgrond:

1. De natuurwaarde van de houtopstand

Iedere houtopstand heeft natuurwaarde. Deze weigeringsgrond wordt uitsluitend toegepast als de houtopstand levensruimte biedt aan beschermde plant en/of diersoorten, die aangewezen zijn door het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, waaronder vleermuizen, maretak en alle vogels. Zie op de internetsite: <http://www.minlnv.nl>.

2. De landschappelijke waarde van de houtopstand

Een houtopstand kan kenmerkend zijn voor de aanwezige landschapstypen in de gemeente Rheden, namelijk het landgoederenlandschap en het uiterwaardenlandschap. Het landgoederenlandschap kenmerkt zich door de aanwezigheid van buitenplaatsen en kastelen. Bomen en beplanting spelen hier een belangrijke rol. Ook een bomenlaan of houtwal langs de voormalige schaapsdriften, zijn zeer waardevolle landschapskenmerken. Het uiterwaardenlandschap kenmerkt

zich door hagen, knotwilgen, populieren en elzen langs de sloten en perceelsgrenzen.

3. De waarde van de houtopstand voor dorpschoon

Een houtopstand met een waarde voor het dorpschoon heeft een uitstraling die verder reikt dan alleen de locatie en haar directe omgeving. De aanwezigheid van de houtopstand is met het oog op de schoonheidsbeleving van grote waarde voor het dorp.

4. De beeldbepalende waarde van de houtopstand

Een houtopstand is beeldbepalend als hij voor, de directe omgeving waarin hij staat, noodzakelijk is voor een optimale beeldbeleving van de openbare ruimte. De boom moet als het ware direct geassocieerd worden met de straat of het gebied waarin hij staat. Andere houtopstanden in de directe omgeving nemen die functie niet over. De beeldbepalende houtopstand moet vanaf de openbare weg of ander openbaar terrein, vanaf meerdere plaatsen, met zijn habitus (omtrek) voor tenminste 70% zichtbaar zijn.

Ook de bomen die deel uitmaken van het raamwerk volgens de Beleidsnota Bomen vertegenwoordigen een beeldbepalende waarde. In uitzonderlijke gevallen kunnen in straten die deel uitmaken van het raamwerk, beeldbepalende bomen voorkomen die geen onderdeel uitmaken van het raamwerk. Dit houdt in dat naast de bomenlaan in de straat nog andere beeldbepalende bomen aanwezig zijn. Dit zal met name het geval zijn als de gemeentelijke bomenlaan (beduidend) jonger is dan de andere beeldbepalende houtopstand in de straat.

5. De waarde voor de leefbaarheid van de houtopstand

Deze houtopstand draagt in hoge mate bij aan de leefbaarheid voor de bewoners in de straat. Andere houtopstanden in de directe omgeving nemen die functie niet over. Bomen zijn zeer gewenst als daar voldoende onder- en bovengrondse groeiruimte voor is. Deze weigeringsgrond geldt niet in straten die onderdeel uitmaken van het raamwerk omdat daar in principe een bomenlaan aanwezig is. Bij afwezigheid van een bomenlaan in het raamwerk kan deze weigeringsgrond wel worden toegepast.

6. De cultuurhistorische waarde van de houtopstand

Deze houtopstanden vertellen iets over de geschiedenis van het dorp of zijn omgeving. Ook bomen die geplant zijn bij een bijzondere gebeurtenis vertegenwoordigen een cultuurhistorische waarde (herdenkings- of herinneringsbomen).

Weigeringsgrond 4 is in de meeste bezwaar- en beroepsprocedures het punt van discussie: wanneer is een boom beeldbepalend? Om een beeldbepalende boom kun je niet heen. De boom moet om de een of andere reden in positieve zin opvallen en een toegevoegde waarde hebben in het straatbeeld. Vergelijkbare bomen zijn binnen zichtsafstand niet aanwezig. Bij het beeldbepalende karakter in de straat gaat het niet om een boom of groep uitgegroeide coniferen achter in de tuin, deze zijn enkel van belang voor het groenbeeld voor de aangrenzende percelen. Een beeldbepalende boom heeft de potentie om op termijn mogelijk in de categorie waardevol voor dorpschoon te behoren.

Bij het bepalen van de bijdrage aan de leefbaarheid in de straat (weigeringsgrond 5) wordt, net als bij het beoordelen of een beeldbepalende waarde aanwezig is, gekeken of er binnen zichtsafstand een vergelijkbare houtopstand aanwezig blijft. Het uitgangspunt bij dit weigeringspunt is, dat bomen een positieve bijdrage leveren aan de leefbaarheid voor de bewoners in de straat. Na het kappen van de betreffende houtopstand moet er nog voldoende beplanting en/of bomen staan die de straat 'aankleden'. De aankleding van de straat kan ook gerealiseerd worden met gemeentelijke bomen. In een straat waar binnen zichtsafstand meerdere

gemeentelijke en/of particuliere bomen staan, zal de weigeringsgrond met betrekking tot leefbaarheid niet voorkomen. Bij de leefbaarheid gaat het in feite om minder opvallende of aansprekende bomen dan in geval van beeldbepalendheid. Het is dan ook niet vanzelfsprekend dat bomen die een bijdrage leveren aan de leefbaarheid, op den duur de status 'beeldbepalend' krijgen.

4.4 Bijzondere situaties

Verplantvergunning

Bij het verplanten van een boom, dikker dan 20 cm. is in de huidige situatie een kapvergunning nodig. Zodra de APV wordt aangepast, zal ook de 'verplantvergunning' worden toegevoegd.

Dode boom

Ook voor het kappen van een dode boom is een kapvergunning nodig. Moedwillige beschadigingen kunnen leiden tot de dood van de boom. Bovendien kan ook voor het kappen van een dode boom herplant als voorwaarde worden opgenomen in de vergunning.

Bijzondere bomen

De gemeente heeft in de zomer van 2004 alle gemeentelijke bomen laten inventariseren. Ook is gekeken naar bijzondere gemeentelijke- en particuliere bomen. Het doel van de inventarisatie is het in beeld krijgen waar de bijzondere bomen staan. Vervolgens kan de inventarisatie verder uitgewerkt worden, waardoor de informatie voor verschillende doeleinden gebruikt kan worden. Te denken valt aan recreatie (wandel- of fietsroutes), informatie (boekwerkje, internet) of anderszins. De inventarisatie van de bijzondere gemeentelijke- en particuliere bomen met vrijwilligers zal na het vaststellen van de Beleidsnota Bomen opgestart worden. Het doel is deze lijst door de gemeenteraad te laten vaststellen, zodat in de APV gerefereerd kan worden naar de door de raad vastgestelde lijst. In principe wordt een kapaanvraag voor een bijzondere boom geweigerd. Moet de boom toch wijken dan wordt herplantplicht opgelegd.

Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Door middel van deze wet zijn verschillende plant- en diersoorten en hun directe leefomgeving beschermd. Met betrekking tot bomen moeten we hierbij denken aan:

-mogelijke aanwezigheid van inheemse of beschermde plant- en diersoorten in, op of onder de boom.

-verstoring van inheemse of beschermde plant- en diersoorten bij het uitvoeren van kap- of snoeiwerkzaamheden

Sinds de invoering van de wet wordt bij de verlening van een kapvergunning hier aandacht aan besteed. De gemeente kapt in principe geen bomen in het broedseizoen tussen 15 maart en 15 juli. Ook bij werkzaamheden in en rond bomen in een andere periode wordt vooraf bekeken of verstoring van beschermde soorten plaatsvindt. In de kapvergunning wordt een tekst opgenomen waarbij de aanvrager gewezen wordt op de wetgeving met betrekking tot flora en fauna.

Indien nodig neemt de gemeente bij vergunningverlening, ook aan particulieren, voorwaarden op. Dit ter voorkoming van het overtreden van de verbodsbepaling zoals bedoeld in de Flora- en faunawet: *Het verstrekken van een kapvergunning ontslaat de aanvrager niet van de verplichting om uit hoofde van de Flora- en faunawet of de Natuurbeschermingswet 1998 benodigde andere vergunningen of ontheffingen te verkrijgen.*

Boswet

Voor het kappen van bomen buiten de bebouwde kom van de Boswet, is het mogelijk dat naast een kapvergunning ook melding moet worden gemaakt in het kader van de Boswet. De Boswet heeft tot doel het oppervlak aan bosareaal te handhaven en zo mogelijk uit te breiden.

Herplant

De gemeente kan aan het verlenen van een kapvergunning de voorwaarde tot herplantplicht opleggen. Dit gebeurt in situaties als bomen gewenst zijn maar de beschikbare openbare ruimte beperkt is. In alle gevallen is het voor de continuering van het bomenbeeld gewenst om, bij het verlies van beeldbepalende en bomen met waarde voor de leefbaarheid, te zorgen voor vervanging. In overleg met de aanvrager wordt de boomsoort en standplaats bepaald op basis van de uitgangspunten in de Beleidsnota Bomen. Ook in situaties waarbij geen weigeringsgrond aanwezig is, kan de gemeente herplantplicht opleggen. In de beschrijving van de deelgebieden wordt hier regelmatig op ingegaan.

5. Bijzondere bomen

Wanneer is een boom bijzonder? Daar is geen eenduidig antwoord voor. Er zijn door verschillende instanties criteria opgesteld, dat zijn handige hulpmiddelen. Een lijst met criteria geeft in ieder geval inzicht in het verwachtingspatroon van de opsteller van de lijst. Om er maar eentje te noemen: is iedere boom vanaf een bepaalde leeftijd bijzonder? En waar leg je dan de grens?

Zeker in een gemeente als Rheden, met haar zowel vele boomrijke- als boomarme gebieden, is het niet wenselijk een leeftijdsgrens op te nemen. Daarvoor zouden in het ene deel van het dorp zeer veel bomen op de lijst komen en in een ander deel misschien wel geen enkele. Het opstellen van criteria kan handig zijn, hiermee krijg je handvatten, maar het blijft een middel.

Op de manier waarop de gemeente tegen bijzondere bomen aankijkt is uitgaan van de boom als onderdeel in een bepaald beeld. En dat beeld is in eerste instantie van belang voor de bewoners in de omgeving van de boom.

5.1 Soorten bijzondere bomen

De gemeente maakt onderscheid in bomen. Bomen als onderdeel van het raamwerk hebben een streepje voor, zij dienen een groter belang. In feite zijn al deze bomen dan ook bijzonder. Deze bomen(lanen) zijn opgenomen in het raamwerk van het groenstructuurplan. De bomen die onderdeel uitmaken van het raamwerk worden opgenomen in de lijst bijzondere bomen.

De onderstaande criteria zijn richtinggevend om in aanmerking te komen voor vermelding op de lijst bijzondere bomen:

1. De boom is van groot belang voor de aankleding van de straat;
2. De boom is onvervangbaar, op korte afstand staat geen vergelijkbare boom;
3. De boom heeft een cultuurhistorische waarde;
4. De boom is een belangrijke karakteristiek in het landschap;
5. De boom is een gedenkbom, of is een zeldzaam boomsoort of -type;
6. De boom heeft een meer dan normale ecologische betekenis.

1. Een boom is bijzonder als hij voor (meerdere) bewoners een belangrijke rol speelt in het totale beeld in de straat. In een straat zonder gemeentebomen speelt particulier groen en met name particuliere bomen een grote(re) rol.

2. Bomen die een rol spelen voor het beeld in de straat zijn van een ander niveau, ze ontstijgen de tuin, ze springen eruit. Het is dan ook niet vreemd dat deze bomen, meestal bomen van de eerste grootte zijn en/of bomen met een lange levensduur. Hieronder vallen ook de trager groeiende soorten als venijnboom (Taxus) en hulst (Ilex). De bomen die van belang zijn voor het dorpsbeeld, zijn wel aan te wijzen. Dit zijn de bomen die van groot belang zijn voor omgeving en dorp. De oude plataan in de Zutphensestraatweg in Dieren is zeer bekend. In Velp staat in park Daalhuizen een oude eik en in Rheden achter de Dorpskerk de plataan. Zo is een lijst op te stellen van gemeentelijke monumentale bomen. In bijlage 4 staat een eerste overzicht van bomen die in aanmerking komen om onderdeel uit te gaan maken van de lijst 'monumentale bomen'.

3. Op verschillende plekken in de gemeente staan bomen met een cultuurhistorische waarde. De bomen refereren naar een stukje geschiedenis van de omgeving van de boom.

4. Bomen met een landschappelijke waarde zijn bomen die opvallen in het landschap, vaak zijn dit boomgroepen, maar ook oude bomenlanen buiten de bebouwde kommen vallen hieronder. Voor de meeste van deze bomen zal ook de Boswet gelden.

5. De gemeente kent nog een andere categorie bijzondere bomen. Dit zijn de herdenkings- of herinneringsbomen. Deze bomen zijn geplant om een heuglijk feit te vieren als geboorte of trouwdag van leden van het koninklijk huis. Zo staat langs de Arnhemsestraatweg in Rheden de Wilhelminaboom. De bij de gemeente bekende herdenkings- en herinneringsbomen zijn vermeld in bijlage 5.

6. Ook een boom- of boomgroep die van belang is voor het (plaatselijke) ecosysteem kunnen hierdoor bijzondere bomen zijn. De boom biedt plaats aan bijvoorbeeld zeldzame plant- of diersoorten.

5.2 Inventarisatie particuliere- en gemeentelijke bomen

Bijzondere bomen kom je overal tegen. In parken en plantsoenen, langs de kant van de weg maar ook in particuliere tuinen. Afgelopen zomer heeft de gemeente Rheden alle gemeentelijke bomen laten inventariseren. Hiermee hebben we alle relevante informatie digitaal beschikbaar voor het beheer en onderhoud van het gemeentelijke bomenbestand. Het adviesbureau heeft tegelijkertijd alle bijzondere bomen binnen de dorpen van de gemeente in beeld gebracht, dus ook de particuliere bomen. Deze eerste inventarisatie heeft een lijst opgeleverd van ruim 300 particuliere bijzondere bomen. In bijlagen 4 en 5 zijn de bijzondere gemeentelijke bomen opgenomen, bestaande uit 25 monumentale bomen, 13 herdenkingsbomen, 126 bijzondere individuele bomen en bijna 3500 gemeentelijke bomen die onderdeel uitmaken van het raamwerk. Met de vrijwilligers, die mee gaan helpen met het inventariseren van de bijzondere particuliere bomen, nemen we ook de gemeentelijke bijzondere bomen nog eens kritisch door voordat de lijst kan worden vastgesteld.

Het uiteindelijke doel is al de bijzondere bomen uitgebreid te inventariseren en de lijst bijzondere bomen (waaronder monumentale bomen) vast te laten stellen door de gemeenteraad. In de APV wordt opgenomen dat voor bomen die voorkomen op de lijst bijzondere bomen alleen in een uitzonderlijke situatie kapvergunning wordt verleend.

6. Groei- en standplaatseisen voor bomen

Om een boom oud te kunnen laten worden, moet de standplaats aan een aantal eisen voldoen. Een belangrijke eis is zorgen voor voldoende beschikbare groeiruimte voor kroon, stam(voet) en wortels. Om beschikbare ruimte in de toekomst geen belemmering te laten worden, moet voor het planten van de boom berekend worden hoeveel ruimte de boom nodig heeft. Dit geldt voor zowel de boven- als ondergrondse ruimte. Bovengronds, voor de boomkroon, is dit eenvoudig na te meten, dit omdat bekend is hoe groot bepaalde boomsoorten onder normale omstandigheden worden. Ondergronds, de groeiruimte voor wortels kan berekend worden en voor de stamvoet is het een kwestie van meten: hoe dik wordt de stam van de boom, eventueel rekening houdend met de wortelaanzet (stabiliteitswortels).

6.1 Bovengrondse groeiruimte

De bovengrondse groeiruimte, die nodig is voor de uiteindelijke kroon, kan beperkt worden door:

- bebouwing;
- gebruikers van de weg, waardoor de boom opgekroond moet worden;
- lichtmasten;
- andere bomen.

6.2 Ondergrondse groeiruimte

Ondergrondse groeiruimte is nodig voor de wortels, die zorgen voor verankering en het opnemen en transporteren van water en voedingsstoffen. De benodigde groeiruimte moet bestaan uit voor bomen geschikte (plantsoen) grond. Is de ruimte onvoldoende, dan laat een boom dat duidelijk zien. Deze problemen komen in het volgende hoofdstuk terug. Voor bomen in verharding wordt speciaal bomenzand toegepast, niet alleen in het plantgat maar ook onder de omliggende verharding. Het normale zand onder een trottoir is geen geschikte groeiruimte. Ondergrondse groeiruimte kan beperkt worden door:

- wegfundering;
- kabels, leidingen en riolering;
- fundering van bebouwing;
- een hoge grondwaterstand;
- storende lagen of anderszins niet geschikte grond/zand;
- wortels van andere bomen;

In de gemeente Rheden kiezen we voor een ondergrondse verbetering door toepassing van bomenzand. Bij reconstructies is het interessant om de mogelijkheden van granulaat onder de wegfundering en de toepassing van kabelgoten te onderzoeken.

6.3 Dikte van de boom

De uiteindelijke dikte van de stam, eventueel vergroot met de wortelaanzet, bepaalt hoeveel ruimte de boom ter plaatse van het maaiveld nodig heeft. De wortelaanzet is de verbreding van de stam ter hoogte van het maaiveld (de grond). Dit is het zichtbare gedeelte van een stabiliteitswortel, welke zorgt voor stabiliteit van de boom door een verankering in de grond. Niet iedere boomsoort heeft een bovengrondse wortelaanzet. Bij beuk, acacia en amberboom is de wortelaanzet goed zichtbaar. Boomsoorten met een wortelaanzet zijn bij beperkte ruimte, onder bepaalde voorwaarden, geschikt om in verharding te planten. Er is extra bovengrondse ruimte nodig, waardoor er nog minder beloopbaar trottoir overblijft.

6.4 Groeiplaats voor de Rhedense boom

In de Rhedense situatie hebben we in het raamwerk meestal te maken met een bomenlaan. Aan de ene kant van de boom bevindt zich de rijweg, aan de andere kant het trottoir met aangrenzend de particuliere tuinen. In het raamwerk gaan we uit van bomen van de eerste grootte zoals eiken en de beuken, die uiteindelijk een boomkroon van 80 m² of meer krijgen. Om deze bomen gezond oud te kunnen laten worden is een ondergrondse groeiruimte nodig tussen de 40 en 80 m³. 40 m³ in het geval dat het grondwater voor de boomwortels bereikbaar is en 80 m³ als het grondwater onbereikbaar is, zoals in Velp-Noord en delen van Dieren-West. De aanwezigheid van een gazon- of plantsoenstrook met een goede bodemsamenstelling speelt hierbij een grote rol: boomwortels kunnen ongestoord in deze ruimte wortelen. Helaas is een groenstrook vanwege de beperkte ruimte niet overal realiseerbaar.

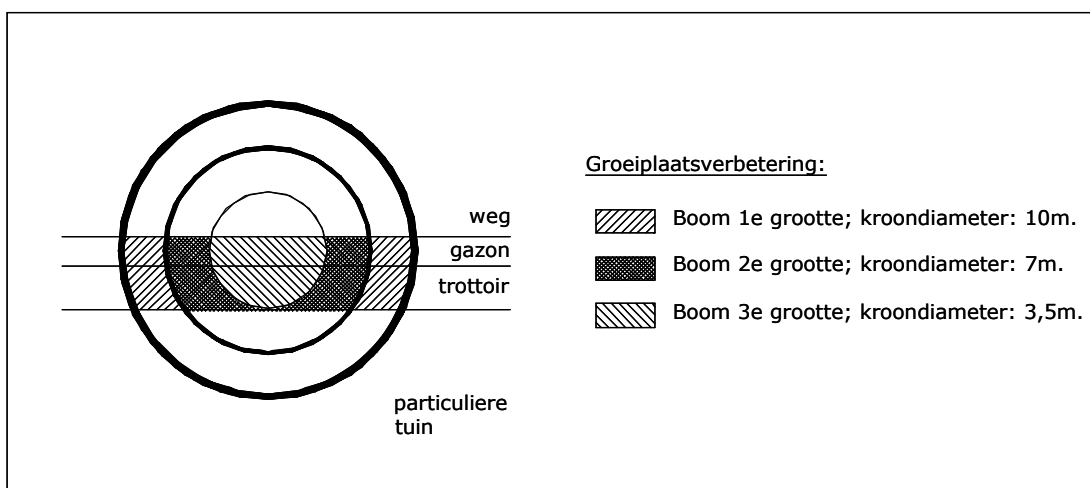

fig. 109 bovenaanzicht boom (1^e, 2^e en 3^e grootte) met ruimte voor groeiplaatsverbetering.

De afdeling Rayonbeheer streeft al een aantal jaren om bomen zoveel mogelijk in 'open grond' te planten. Open grond wil zeggen, geen verharding zoals bij gras en beplanting. Bomen in verharding hebben in grote mate te maken met zuurstoftekort en verdroging als gevolg van de omliggende verharding. Vandaar dat we zoveel mogelijk streven naar bomen in gazon(strook), waarbij het regenwater van het aangrenzende trottoir ook kan afstromen en infiltreren in de grond.

6.5 Bomenzand

Bomenzand is een mengsel van eentoppig zand en uitgecomposteerde houtcompost. Door onder verharding bomenzand toe te passen, wordt de bewortelbare ruimte vergroot. Het heeft dezelfde constructieve eigenschappen als 'straat' zand. Bomenzand kan in verschillende samenstelling geleverd worden en is afhankelijk van boomsoort en standplaats, eventueel aangevuld met bacterie- of schimmelpreparaten om beworteling te bevorderen. Er zijn verschillende bedrijven op dit gebied gespecialiseerd. Het bomenzand moet droog worden verwerkt anders ontstaan er problemen als gevolg van verdichting. Sinds eind jaren '90 wordt bomenzand toegepast.

6.6 Voldoende groeiruumte?

Om voldoende ondergrondse groeiruumte te realiseren moeten een aantal maatregelen getroffen worden. Er zijn in principe twee mogelijkheden. De boom wordt in beplanting of gazon geplant (open grond) of de boom wordt geheel omgeven door verharding. Beide principes worden in onderstaande tabel uitgewerkt voor grondwaterprofiel en hangwaterprofiel. De standplaats van de boom, tot aan de uiteindelijke kroonprojectie, wordt optimaal ingericht ten behoeve van de boom. Het eventuele tekort aan bewortelbare ruimte is aan de andere kant van het trottoir vaak beschikbaar, namelijk in de aangrenzende tuin. In onderstaande tabel is te zien hoeveel beschikbare ruimte een boom nodig heeft. Hierbij wordt zichtbaar dat bij bomen in verharding veel geïnvesteerd moet worden in de kwaliteit van de ondergrondse groeiruumte, dit door het toepassen van bomenzand. Het verschil tussen een boom in verharding en een boom in open grond is dat in de open grond niet of nauwelijks geïnvesteerd hoeft te worden. Hierbij gaan we uit dat de 'open grond' geschikte grond is voor bomen, of anders met beperkte middelen geschikt te maken is. Nader onderzoek is altijd nodig.

Standplaats

fig.110: Zilverakkerweg, boomhazelaars van dezelfde leeftijd maar de ene boom staat in verharding en de andere in gazon. Zie het verschil in de boomkroon

fig.111: Europalaan Rheden, esdoorns van dezelfde leeftijd in beplanting en verharding.

In de eerste kolom wordt aangegeven de grootte van de boom en het uiteindelijke kroonoppervlak. Dit is omgerekend naar de gewenste hoeveelheid bewortelbare ruimte voor grondwaterprofiel en hangwaterprofiel (kolom 2 en 5). Vervolgens wordt aangegeven hoeveel bomenzand maximaal verwerkt kan worden in de uiteindelijke kroonoppervlak. De eerste hoeveelheid geeft de situaties weer als de boom geheel omgeven is door trottoir (kolom 3 en 6) en in de tweede situatie als de boom in een gras- of groenstrook staat (kolom 4 en 7). Tussen haakjes in kolom 4 en 7 staat de totaal beschikbare bewortelbare ruimte in deze situatie.

Grootte Uiteinde- lijke kroon opper- vlak	Grondwaterprofiel			Hangwaterprofiel (in Velp-Noord en Dieren-West)		
	Gewenste bewortel- bare ruimte	Boom geheel in trottoir van 2 m.	Boom in open grond naast trottoir	Gewenste bewortel- bare ruimte	Boom geheel in trottoir van 2 m.	Boom in open grond naast trottoir
1 ^e grootte 80 m ²	40 m ³	16 m ³ bomenzand	12 m ³ bomenzand (20 m ³)	80 m ³	35 m ³ bomenzand	22,5 m ³ bomenzand (34,5 m ³)
2 ^e grootte 40 m ²	20 m ³	11 m ³ bomenzand	8,5 m ³ bomenzand (14 m ³)	40 m ³	21 m ³ bomenzand	16 m ³ bomenzand (24 m ³)
3 ^e grootte 20 m ²	10 m ³	5 m ³ bomenzand	4 m ³ bomenzand (7 m ³)	20 m ³	10,5 m ³ bomenzand	8 m ³ bomenzand (12,5 m ³)

fig. 112 tabel gewenste en beschikbare bewortelbare ruimte

Uit deze getallen blijkt hoeveel bewortelbare ruimte een boom nodig heeft en hoe beperkt de mogelijkheden in een straatprofiel zijn. Een boom heeft meer ruimte nodig.

Voor bomen van de eerste grootte kan minder dan de helft van de gewenste hoeveelheid bewortelbare ruimte geboden worden door te investeren op gemeentegrond in de kroonprojectie van de boom. De boom zal dus nog verder reiken met haar boomwortels, tot in de particuliere tuin. Bij bomen van de tweede en derde grootte zal dit zich minder snel voordoen. Deze bomen krijgen (iets) meer dan de helft van de gewenste hoeveelheid bewortelbare ruimte mee.

6.6.1 In huidige situaties

Uit de tabel met de gewenste hoeveelheid bewortelbare ruimte blijkt dat met name bij bomen van de eerste grootte de problemen het grootst zijn. Om bomen van met name de eerste grootte 'groot en oud' te kunnen laten worden willen we in de standplaats voor deze categorie bomen investeren. We willen investeren in de nabijheid van de boom, door onder de verharding, bomenzand aan te brengen. Met name op locaties waar bomen van de eerste grootte staan. Het juiste moment, gezien de kosten, is bij herstraatwerkzaamheden en reconstructies. Dit is uitsluitend zinvol als een redelijk hoeveelheid bomenzand aangebracht kan worden tot een minimale diepte van 0.60 meter. In overleg met de afdeling Openbare Werken wordt de planning doorgenomen en de mogelijke werkzaamheden afgestemd.

Per situatie zal onderzocht worden wat de mogelijkheden zijn. Een en ander is afhankelijk van de huidige ondergrond, conditie en vitaliteit van de boom, aanwezigheid van wortels, kabels en leidingen én de beschikbare financiële middelen.

6.6.2 In nieuwe situaties

In de gemeente Rheden is gekozen voor trottoirs met een minimale breedte van 1.50 meter. Bij beperkingen (bijv. groenstrook) met een lengte tot 10 meter mag dat 1.20 meter zijn. Ter plaatse van een boom moet de minimale vrij beloopbare ruimte 0.90 meter zijn. (Verkeersveiligheidsplan Rheden 2000)

In nieuwe situaties waarbij nieuwe bomen geplant worden in een gras- of groenstrook wordt de standplaats ingericht als in bovenstaande tabel. Ervan uitgaande dat bomen van de eerste grootte een stamdoorsnede van uiteindelijk 1 meter bereiken, het trottoir 1.50 meter breed moet zijn, is er dus minimaal 2.50 meter bovengrondse ruimte nodig. Deze bewortelbare ruimte is ook ondergronds minimaal nodig.

Bomen van de tweede grootte bereiken uiteindelijk een stamdoorsnede van ongeveer 0.60 meter en van de derde grootte 0.40 meter. Uitgaande van het aanliggende trottoir van 1.50 meter breed, is een minimale ruimte nodig van 2.10 meter.

Voor bomen 'geheel in de verharding' wordt gekozen als de overige ruimte nog beperkter is. Deze keuze heeft wel tot gevolg dat er veel moet worden geïnvesteerd in de ondergrond. Afhankelijk van de beschikbare ondergrondse ruimte zal gekozen worden voor een boom van de tweede of derde grootte. Rekening houdend met de minimale trottoirmaat ter plaatse van een boom (0.90 meter), kunnen bomen van de tweede en derde grootte geplant worden in een trottoir met een breedte vanaf 1.50 meter breed (0.90 + 0.60 meter).

Samenvattend

Willen de inwoners en bezoekers van de gemeente Rheden over 50 jaar nog steeds genieten van de vele grote bomen en boomlanen dan zal er geïnvesteerd moeten worden in de ondergrond. In enkele gevallen is het mogelijk om in bestaande situaties de bewortelbare ruimte te vergroten. Bij nieuwe aanplant moet de gemeente zorgen voor voldoende bewortelbare ruimte.

7. Klachten en knelpunten bij bomen

Bewoners benaderen de gemeente met uiteenlopende problemen met gemeentebomen. We onderscheiden klachten en knelpunten. In onderstaand schema staan de meest voorkomende klachten en wat het beleid is van de gemeente.

7.1 Klachten bij bomen

Klacht	Actie gemeente	Opmerking
Teveel schaduw: de hele dag moet de lamp aan	Geen	Eventueel aangeven wanneer de eerstvolgende snoeibeurt voor deze bomen op de planning staat
Blad: al het blad van jullie boom in mijn tuin en dakgoot	Intensieve veegperiode in november	Een zeer tijdelijke klacht, met een maand is het meeste blad 'weg'.
Kleverig: alles zit onder de plak	'Luisgevoelige' bomen zeer beperkt toepassen en alleen op 'geschikte' locaties	Luizen scheiden zoete druppels uit waarop de zwarte roetdauwschimmel zich kan vestigen. Is drie zomermaanden per jaar actief, met name bij droge zomers. Afspuiten met water helpt tijdelijk. Doet zich met name voor bij verschillende soorten linde en esdoorn
Tak gevallen: volgende keer op m'n auto	Controle op de vitaliteit van de bomen.	Bomen langs drukke wegen worden jaarlijks gecontroleerd. Andere bomen minder frequent.
Allergie: pluiz of stuifmeel	Geen	De meeste allergiepatiënten zijn niet allergisch voor alle bomen maar voor een specifieke soort of groep. Hierdoor is de overlast 'slechts' enkele weken, alleen tijdens de bloei. Als deze soort bloeit zit de lucht vol met pollen. Het weghalen van alleen de boom voor de deur helpt dus niets.
Geen ruimte op het trottoir	Bij het aanplanten van bomen in trottoir nadrukkelijk rekening houden met vrije loopruimte. In bestaande situaties zijn er weinig oplossingen.	De gemeente streeft naar een vrije ruimte naast de boom van 90 cm. Dit is niet overal realiseerbaar. In overleg met bewoners wordt er naar een oplossing gezocht

De meest voorkomende klachten zijn gebonden aan een bepaalde periode. Met voorlichting en achtergrondinformatie op het juiste moment, kan het aantal klachten verminderen.

7.2 Knelpunten bij bomen

Knelpunten bij bomen betreffen situaties die niet optimaal zijn voor bomen en voor gebruikers van de openbare ruimte. We zouden het graag anders zien, maar oplossingen zijn niet altijd voorhanden. Het ontbreekt ook aan financiële middelen om knelpunten te verhelpen. Daarom moeten er keuzes gemaakt worden. De ene keer is het gevolg dat de boom verdwijnt, in een andere situatie wordt juist geïnvesteerd om de boom te behouden. In onderstaande tabel is per knelpunt aangegeven wat het beleid is van de gemeente.

Knelpunt	Actie gemeente
Wortels drukken verharding op	Trottoirs moeten veilig zijn. In principe de bomen handhaven en de problemen oplossen. Keuze is mede afhankelijk van de omgeving (bijv. aanwezigheid van andere bomen). Bij onhoudbare situaties het kappen van de bomen bespreken met de belanghebbenden en indien nodig: aanplant van andere bomen. In sommige situaties kunnen de problemen opgelost worden door verharding te vervangen door gazon.
Te veel bomen	Het is mogelijk dat op korte afstand van elkaar een veelheid aan bomen staat. Dit kan zijn in een plantsoen maar ook in een straat. Als bomen elkaar belemmeren in de groei is het wenselijk om op het juiste moment keuzes te maken en te bepalen welke bomen blijven staan. Dit gaat in overleg met de belanghebbenden.
Onderbeplanting gaat dood	Een veelvoorkomend probleem. Met name schaduwbomen als beuk en kastanje ontnemen vrijwel al het licht waardoor de onderbeplanting sterft. Het planten van nieuwe struiken heeft in de meeste gevallen weinig zin, overlevingskans van de beplanting is minimaal. Afhankelijk van de situatie zal met de belanghebbenden een keuze gemaakt moeten worden tussen (andere) beplanting en/of (andere) bomen
Trottoir te smal voor bomen	Een veel voorkomend probleem. Dit is een situatie die geleidelijk aan ontstaat: boom wordt dikker en er blijft minder ruimte over op het trottoir. Dit wordt nog eens versterkt als het opdrukken van verharding meespeelt. Bij zeer grote en dikke bomen is de acceptatie groter dan bij kleinere bomen. Soort, leeftijd, conditie en vitaliteit van de boom, breedte van het totale trottoir en locatie spelen een belangrijke rol in de beslissing om de bomen al dan niet te kappen. Afhankelijk van de beschikbare ruimte en de aanwezigheid van andere bomen, wordt bepaald of nieuwe bomen geplant worden.
Boom geen ruimte om kroon te vormen	Dit geldt niet alleen voor grote bomen, maar ook voor kleine bomen. Het komt voor dat met het planten van de boom onvoldoende rekening is gehouden met de uiteindelijke kroon van de boom. Vanwege de hoge terugkerende snoeikosten zal in veel gevallen gekozen worden om de boom te kappen en eventueel te vervangen door een andere boomsoort.
Aantasting vanwege ziekte en plagen	De gemeente onderhoudt contacten met andere gemeenten en advies- en onderzoeksbureaus om ziekten en plagen tegen te bestrijden. In eigen beheer of met inhuur worden de maatregelen uitgevoerd. De laatste jaren actueel: kastanjemineermot, eikenprocessierups, bloedingsziekte bij paardenkastanje.
Schade als gevolg van werkzaamheden aan kabels en leidingen	De gemeente verleent vergunning voor het opbreken van trottoirs voor het vernieuwen en onderhouden van kabels en leidingen. Bij bomen gelden strikte voorschriften die moeten voorkomen dat bijvoorbeeld boomwortels beschadigd of afgehakt worden. Er wordt vergunning verleent onder voorwaarde dat de werkzaamheden worden uitgevoerd conform de 'Procedures en voorschriften inzake het opbreken en herstellen van wegverhardingen, groenvoorzieningen en bermen in de gemeente Rheden'. Deze procedures zijn bij raadsbesluit vastgesteld d.d. 29 juni 1999 als onderdeel van de Telecommunicatieverordening. (Zie bijlage 6) De werkzaamheden worden gecontroleerd op naleving. In geval van schade wordt deze verhaald op de vergunningaanvrager. Bij aanplant in nieuwe situaties wordt bekeken of een goede scheiding van boomwortels en kabels realiseerbaar is.

Veel problemen kunnen voorkomen worden door de juiste boom op de juiste plek te gebruiken door ook rekening te houden met de eisen van een boom. Een boom moet ook alleen geplant worden als er voldoende ruimte is om te groeien. In combinatie met een goede inrichting van de standplaats met voldoende bewortelbare ruimte kunnen de meeste knelpunten voorkomen worden. Het oplossen van knelpunten kost uiteindelijk meer als gevolg van het oplossen van regelmatig terugkerende problemen (opdrukken verharding, snoei, behandelen bewonersklachten).

Bijlage 1

Maatregelen Beleidsnota Bomen n.a.v omschrijving hoofdstuk raamwerk

De met een * aangemerkte maatregelen worden uitgevoerd in het kader van het Groenstructuurplan. Daar zijn ook de financiële middelen voor beschikbaar gesteld.

- Velp-Noord: onderste deel Beekhuizenseweg en Beukenweg: bomenlaan met uitsluitend eik en beuk
Ringallee: overleggen met gemeente Rozendaal over gewenste inrichting met eik en/of beuk
Oplossen van standplaatsproblemen: streven naar bomen in gazon
- Velp-Zuid: * aanvullen zuileiken in Willemstraat-Mauritsstraat-Sophiastraat
* Waterstraat: aanvullen met esdoorn
* Reigerstraat: nieuwe essen planten op geschikte locaties
Brugweg: platanen vervangen, lindes uit de Kerkallee doortrekken
Kennedylaan, tussen Sophiastraat en Brugweg: enkele bomen op geschikte plaatsen
- Rheden: Oranjeweg: Amerikaanse eiken vervangen door zomereik
* Pinkelseweg: bomen planten op particulier terrein
- De Steeg: * Hoofdstraat: dunning in de beuken
- Ellecom: -
- Dieren-West * aanvullen met zomereik, berk en grove den
- Dieren overig * herstellen van een bomenlaan in de Lindelaan en doorzetten (op particulier terrein) in de Enkweg
Industrielaan en Imboslaan: bomenrij versterken
- Spankeren: * Kanaaldijk en Van Rensselaerweg: bomenlaan versterken
- Dorpsweg: mogelijkheden onderzoeken om een enkele grote boom te planten (evt bij particulieren)
- Laag Soeren: * Rozesteinweg: een enkele boom (eik) planten
Particulieren in de Harderwijkerweg stimuleren om bomen te planten

Bijlage 2

Maatregelen Beleidsnota Bomen nav omschrijving hoofdstuk deelgebieden

De met een * aangemerkte maatregelen worden uitgevoerd in het kader van het Groenstructuurplan. Daar zijn ook de financiële middelen voor beschikbaar gesteld.

Velp-Noord:	een enkele straat aanvullen
Velp-Centrum:	particulieren stimuleren
Velp-Zuid:	alle mogelijke boomplantplaatsen inventariseren en aanplanten
Rheden:	* bijzondere bomen op bijzondere locaties, stimuleren particulieren
De Steeg:	een enkele boom planten
Ellecom:	* een enkele boom planten
Dieren-Zuid:	alle mogelijke boomplantplaatsen inventariseren en aanplanten
Dieren-West:	* bosachtiger en natuurlijker
Dieren-Noord-Oost:	* hoofdroute en hofjes
Stenfert:	locaties zoeken voor grote bomen en aanplanten
Dieren-Noord:	een enkele straat aanvullen/ opnieuw inplanten
Spankeren:	* Kerkplantsoen, herinrichting groen

Bijlage 3

Indicatie toe te passen boomsoorten in de deelgebieden

	1 ^e grootte (hoogte >15 m.)	2 ^e grootte (hoogte 8-15 m.)	3 ^e grootte (hoogte < 8m.)
Parkachtige bomen			
Zoals in: Velp-Noord Velp-Centrum De Steeg Ellecom Stenfert	Eik Beuk Linde Kastanje Plataan Amberboom Hemelboom Tulpenboom Tamme kastanje Watercipres	Valse acacia Berk Trompetboom Japanse notenboom Doodsbeenderenboom Kurkboom Honingboom	Zie stedelijke bomen
Stedelijke bomen			
Zoals in: Velp-Zuid Rheden Dieren-Zuid Dieren-Noord Spankeren Laag Soeren Dieren-Noord-Oost (hofjes)	Es Zomereik Esdoorn Els Linde	Boomhazelaar Valse Christusdoorn Iep Haagbeuk Hopbeuk Beverboom	Lijsterbes Gouden regen Sierkers Sierappel Sierpeer Krenteboompje Meidoorn
Bosachtige bomen			
Zoals in: Dieren-West	Zomereik	Ruwe berk Grove den	-

Gemeentelijke monumentale bomen						
kenmerk:	Individuele bomen					
Dorp:	Velp					
Straatnaam	standplaats	Boomsoort	Ned.Naam	st.diam.	hoogte	jaar aanleg v
Arnhemsestraatweg		Aesculus hippocastanum	paardenkastanje	50-100	>20	1910 t
Arnhemsestraatweg		Quercus robur	zomereik	>100	>20	1825 t
Hoofdstraat	nr.1	Quercus robur	zomereik	>100	>200	1875 t
Overbeeklaan	nr.16	Platanus acerifolia	gewone plataan	>100	>20	1900 t
Rembrandtlaan	nr.9	Catalpa bignonioides	trompetboom	50-100	'12-20	1920 t
Vijverlaan		Castanea sativa	tamme kastanje	>100	>20	1875 t
Vijverlaan	nr.19	Fagus sylvatica 'Atropunicea'	rode beuk	>100	>20	1875 t
Dorp:	Rheden					
Straatnaam	standplaats	Boomsoort	Ned.Naam	st.diam.	hoogte	jaar aanleg v
Arnhemsestraatweg		Quercus robur	zomereik	>100	>20	1850 t
Arnhemsestraatweg		Quercus robur	zomereik	>100	>20	1850 t
Arnhemsestraatweg		Quercus robur	zomereik	>100	>20	1850 t
Arnhemsestraatweg		Quercus robur	zomereik	>100	>20	1850 t
Dorpsstraat	kerk	Fagus sylvatica 'Atropunicea'	rode beuk	>100	'12-20	1850 t
Dorpsstraat	kerk	Platanus acerifolia	gewone plataan	>100	>20	1825 t
Lentsesteeg		Quercus robur	zomereik	>100	>20	1850 t
Roggeweg		Quercus robur	zomereik	>100	>20	1875 t
Dorp:	De Steeg					
Straatnaam	standplaats	Boomsoort	Ned.Naam	st.diam.	hoogte	jaar aanleg v
Bentincklaan	nr.12	Quercus palustris	moereseik	>100	>20	1875 t
Parkweg	nr.18	Quercus robur	zomereik	>100	>20	1875 t
Parkweg	nr.22	Quercus rubra	zomereik	>100	>20	1875 t
Simon Carmiggelthof	nr.1	Fagus sylvatica 'Pendula'	treur beuk	>100	>20	1875 t
Hoofdstraat	nr.16	Taxus baccata	venijnboom	>100	'6-12	1900 t
Dorp: Dieren						
Straatnaam	standplaats	Boomsoort	Ned.Naam	st.diam.	hoogte	jaar aanleg v
Meidoornlaan	nr.127	Quercus robur	zomereik	50-100	'12-20	1925 t
Nachtegaalspad	overzijde vijver	Quercus robur 'Fastigiata Koster'	piramidale eik	50-100	'12-20	1910 t
Zutphensestraatweg	nr.10	Platanus acerifolia	gewone plataan	>100	>20	

Monumentale bomen Gemeente Rheden

Fagus sylvatica 'Atropunicea'
(Kerkstraat Velp)

Catalpa bignonioides
(Rembrandtlaan Velp)

Castanea sativa (Villapark Velp)

Platanus acerifolia (Villapark Velp)

Fagus sylvatica 'Atropunicea'
(Villapark Velp)

Castanea sativa (Oranjestraat Velp)

Aesculus hippocastanum
(Daalhuizerpark Velp)

Quercus Robur (Daalhuizerpark Velp)

Quercus robur (Hoofdstraat Velp)

Monumentale bomen Gemeente Rheden

Quercus robur (Lentsesteeg Rheden)

Quercus robur (Roggeweg Rheden)

Fagus sylvatica 'Atropunicea' (Kerk Rheden)

Fagus sylvatica 'Atropunicea' (Kerk Rheden)

Platanus acerifolia (Kerk Rheden)

Fagus sylvatica 'Pendula' (Simon Carmiggelthof De Steeg)

Taxus baccata (Brantsenpark De Steeg)

Quercus palustris (Bentincklaan De Steeg)

Quercus robur (Parkweg De Steeg)

Quercus rubra (Parkweg De Steeg)

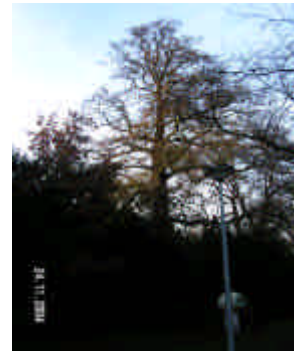
Monumentale bomen Gemeente Rheden

Fagus sylvatica 'Pendula'
(Carolinapark Dieren)

Castania sativa (Carolinapark Dieren)

Quercus cerris (Carolinapark Dieren)

Fagus sylvatica 'Atropunicea'
(Carolinapark Dieren)

Fagus sylvatica 'Atropunicea'
(Zilverakkerweg Dieren)

Platanus acerifolia
(Zutphensestraatweg Dieren)

Gemeentelijke herdenkings bomen							
Dorp:	Velp						
Straatnaam	standplaats	Boomsoort	Ned.Naam	st.diam.	hoogte	jaar aanleg	waars
Catharina Amalia plantsoen		Tilia europaea 'Pallida'	koningslinde	<20	'6-12	1990	oranje
Dr. Van Voorthuysenstraat	nr.2	Aesculus hippocastanum	paardenkastanje	20-30	'12-20	1984	adopt
Egmondstraat	nr.8	Tilia cordata 'Euchlora'	kleinbladige linde	<20	'6-12	1986	jubile
Pr. Kennedylaan	nr.108	Salix alba 'Chermisina'	wilg	20-30	'12-20	1995	jubile
Rozendaalselaan		Tilia cordata 'Euchlora'	kleinbladige linde				jubile
Pr. Kennedylaan		Fraxinus excelsior 'Jaspidea'	goudes				jubile
De Ruyterlaan		Quercus palustris	moerasedik				oranje
Arnhemsestraatweg		Ginkgo biloba	Japanse notenboom	<20	<6	2002	jubile
Dorp:	Rheden						
Straatnaam	standplaats	Boomsoort	Ned.Naam	st.diam.	hoogte	jaar aanleg	waars
Speenkruisstraat		Fagus sylvatica 'Atropunicea'	rode beuk	<20	'6-12	1998	oranje
Dorp:	De Steeg						
Straatnaam	standplaats	Boomsoort	Ned.Naam	st.diam.	hoogte	jaar aanleg	waars
Hoofdstraat		Tilia cordata	kleinbladige linde			2003	Oranj
Dorp:	Dieren						
Straatnaam	standplaats	Boomsoort	Ned.Naam	st.diam.	hoogte	jaar aanleg	waars
Wilhelmina park		Tilia europaea 'Pallida'	koningslinde	>20	'6-12	1960	oranje
Dorp:	Spankeren						
Straatnaam	standplaats	Boomsoort	Ned.Naam	st.diam.	hoogte	jaar aanleg	waars
Kerkplantsoen		Platanus acerifolia	gewone plataan	20-30	'6-12	1999	oranje
Dorp:	Laag Soeren						
Straatnaam	standplaats	Boomsoort	Ned.Naam	st.diam.	hoogte	jaar aanleg	waars
Eerbeeksweg	nr.2	Quercus coccinea	scharlaken eik	50-100	>20	1935	oranje

Gemeentelijke bijzondere bomen							
Dorp:	Velp						
kenmerk:	Individuele bomen						
Straatnaam	standplaats	Boomsoort	Ned.Naam	st.dia m.	hoogte	jaar aanleg	wa
Arnhemsestraatweg		Quercus robur	zomereik	>100	>20	1900	bee
Arnhemsestraatweg		Quercus robur	zomereik	>100	>20	1900	bee
Arnhemsestraatweg		Carpinus betulus	haagbeuk	50-100	>20	1940	bee
Bankertlaan	nr. 6	Sorbus intermedia 'Brouwers`	meelbes	50-100	'12 -20	1935	bee der
Beltjeshofstraat	nr.23	Robinia pseudoacacia 'Bessoniana`	gewone acacia	30-50	'12-20	1960	bee
Boulevard	kruising achtsprong	Quercus palustris	moeras eik	>100	>20	1937	bee
Burgemeester Brandtstraat		Taxus baccata	venijnboom	50-100	'6-12	1900	der
Daalhuizerpark		Diverse soorten	diverse soorten				der
Da Costalaan		Fagus sylvatica 'Atropunicea`	rode beuk	>100	>20	1900	bee
Den Bruyl	grasveld	Betula	berk	30-50	'12-20	1960	bee
Dennenweg	nr.11	Quercus rubra	Amerikaanse eik	>100	>20	1875	bee
Dennenweg	nr.21	Quercus rubra	Amerikaanse eik	>100	>20	1875	bee
Dr. Van Voorthuysenstraat	nr.10	Tilia europaea 'Zwarte Linde`	linde	50-100	>20	1940	bee
Egmondstraat	nr.12	Aesculus hippocastanum	paardenkastanje	50-100	>20	1935	bee ecc
Evertsenlaan	nr.32	Quercus robur	zomereik	>100	>20	1875	bee
Kerkstraat	kerk	Fagus sylvatica 'Atropunicea`	rode beuk	>100	>20	1900	bee
Overbeeklaan		Fagus sylvatica	beuk	>100	>20	1875	bee
Overbeeklaan		Malus 'Professor Sprenger`	sierappel	<20	<6	1985	ecc
Overbeeklaan		Robinia pseudoacacia 'Bessoniana`	gewone acacia	>100	>20	1900	bee
Overbeeklaan	nr.16	Acer pseudoplatanus	gewone esdoorn	>100	>20	1900	bee
Stationsplein		Robinia pseudoacacia 'Bessoniana`	gewone acacia	>100	'6-12	1900	ecc
Tramstraat	nr.42	Fagus sylvatica	beuk	50-100	>20	1900	bee
Van Galenlaan		Cedrus libani 'Gluca`	blauwe ceder	>100	>20	1900	bee
Vijverlaan		Pseudotsuga menziesii	Douglasspar	>100	>20	1900	bee

Vijverlaan		Aesculus hippocastanum 'Baumannii'	paardenkastanje	>100	>20	1875	bee
Vijverlaan		Fagus sylvatica 'Atropunicea'	rode beuk	>100	>20	1900	bee
Vijverlaan		Robinia pseudoacacia 'Tortuosa'	acacia	>100	<6	1875	bee ecc
Waterstraat	nr.49	Fraxinus excelsior	gewone es	50-100	>20	1925	bee
Gemeentelijke bijzondere bomen							
Dorp:	Velp						
kenmerk:	bomenlaan/bomenrij/losse boombegeleiding						
Straatnaam	standplaats	Boomsoort	Ned.Naam	st.dia m.	hoogte	jaar aanleg	wa
Alteveerselaan		Fagus sylvatica	beuk				bor
Beekhuizenseweg		Quercus robur	eik				bor
Beukenweg		Fagus sylvatica	beuk				bor
Biesdelselaan		Quercus robur	eik				bor
Daalhuizerweg		Tilia	Linde				bor
Dennenweg		Quercus robur	eik				bor
Gasthuislaan		Quercus robur 'Fastigiata Koster'	eik				bor
Hogeweg		Liquidambar styraciflua	amberboom				bor
Kerkallee		Tilia platyphyllos 'Naarden'	linde				bor
Larensteinselaan		Quercus robur	eik				bor
Nordlaan		Tilia	linde				bor
Pr. Kennedylaan		Acer pseudoplatanus 'Rotterdam'	esdoorn				bor
Reigerstraat		Fraxinus excelsior 'Westhof Glorie'	esdoorn				bor
Rozendaalselaan		Fagus sylvatica	beuk				bor
Waterstraat		Acer	esdoorn				bor
Arnhemsestraatweg		diversen: Quercus, Aesculus, Tilia	eik, kastanje, linde				los
Hoofdstraat		diversen: Quercus, Aesculus, Tilia	eik, kastanje, linde				los
Mauritsstraat		Quercus robur	Zomereik				los
Sophiastraat		Quercus robur	Zomereik				los
Willemstraat		Quercus robur	Zomereik				los
Zutphensestraatweg		diversen: Quercus, Aesculus, Tilia	eik, kastanje, linde				los

Gemeentelijke bijzondere bomen							
Dorp:	Rheden						
kenmerk:	Individuele bomen						
Straatnaam	standplaats	Boomsoort	Ned.Naam	st.diam.	hoogte	jaar aanleg	waarde
Arnhemsestraatweg	buitengebied	Quercus robur	zomereik	>100	>20	1875	beeldbepa
Oranjeweg	nr.107a	Corylus colurna	Turkse hazelaar	30-50	'12-20	1960	beeldbepa
Gemeentelijke bijzondere bomen							
Dorp:	Rheden						
kenmerk:	bomenlaan/bomenrij/losse boombegeleiding						
Straatnaam	standplaats	Boomsoort	Ned.Naam	st.diam.	hoogte	jaar aanleg	waarde
Apollostraat		Quercus robur	eik				bomenlaan
Arnhemseweg		Tilia cordata 'Greenspire'	linde				bomenlaan
Groenestraat		Tilia	linde				bomenlaan
Havelandseweg		Quercus robur	eik				bomenlaan
Oranjeweg		Quercus robur	eik				bomenlaan
Schietbergseweg		Quercus robur					bomenlaan
Veerweg		Carpinus betulus	haagbeuk				bomenlaan
Dorpsstraat		Tilia	linde				bomenrij
Haverweg		Corylus colurna	hazelaar				bomenrij
Massenweg		Ostrya carpinifolia	hopbeuk				bomenrij
Mauritiusstraat		Acer sp. 'Wilhelmina'	zuilesdoorn				bomenrij
Arnhemsestraatweg		diversen: Fagus, Quercus, Aesc.	beuk, eik, kastanje				losse boon
IJsselsingel		diversen					losse boon
Laakweg		diversen					losse boon

Gemeentelijke bijzondere bomen						
Dorp:	De Steeg					
kenmerk:	Individuele bomen					
Straatnaam	standplaats	Boomsoort	Ned.Naam	st.diam.	hoogte	jaar aanleg
Boecoplaan	nr.1	Fagus sylvatica	beuk	>100	>20	19
Oversteeg		Quercus robur	zomereik	50-100	12-20	19
Simon Carmiggelthof	nr.1	Acer pseudoplatanus	gewone esdoorn	50-100	>20	19
Gemeentelijke bijzondere bomen						
Dorp:	De Steeg					
kenmerk:	bomenlaan/bomenrij/losse boombegeleiding					
Straatnaam	standplaats	Boomsoort	Ned.Naam	st.diam.	hoogte	jaar aanleg
Middachterallee		Fagus sylvatica	beuk			
Dalweg		Fagus sylvatica	beuk			
Diepesteeg		diversen				
Parkweg		Acer	esdoorn			
Van Aldenburglaan		Quercus robur	eik			
Hoofdstraat		Fagus, Quercus, Aesculus	beuk, eik, kastanje			

Gemeentelijke bijzondere bomen						
Dorp:	Ellecom					
kenmerk:	Individuele bomen					
Straatnaam	standplaats	Boomsoort	Ned.Naam	st.diam.	hoogte	jaar aanleg
Binnenweg	nr.44	Quercus robur	zomereik	>100	>20	1925
Buitensingel	nr.17	Metasequoia glyptostoboides	moerascipres	30-50	12-20	1975
Buitensingel	nr.15	Platanus acerifolia	gewone plataan	>100	>20	1925
Laan van Avegoor		Fagus sylvatica	beuk	50-100	>20	1900
Gemeentelijke bijzondere bomen						
Dorp:	Ellecom					
kenmerk:	bomenlaan/bomenrij/losse boombegeleiding					
Straatnaam	standplaats	Boomsoort	Ned.Naam	st.diam.	hoogte	jaar aanleg
Hofstetterlaan		Tilia	linde			
Kastanjelaan		Aesculus hip. 'Baumani'	kastanje			
Zutphensestraatweg		Tilia	linde			

Gemeentelijke bijzondere bomen							
Dorp:	Dieren						
kenmerk:	Boomrijen/Boomlanen						
Straatnaam	standplaats	Boomsoort	Ned.Naam	st.diam.	hoogte	jaar aanleg	waard
Adm. Helfrichlaan		Betula	berk				Bome
Geitenbergerweg		Quercus palustris	moeraseik				Bome
Harderwijkerweg		Robinia, Fagus, Quercus	acacia, beuk, eik				Bome
Harderwijkerweg		Platanus	plataan				Bome
Imboslaan		Quercus, Betula	eiken, berken				Bome
Lindelaan		Tilia	linde				Bome
Molenweg		Quercus palustris	moeraseik				Bome
Zilverakkerweg		Corylus colurna	boomhazelaar				Bome
Buitensingel		Aesculus	kastanje				bome
Burg. Bloemersstraat		Robinia	acacia			2005	bome
Industrielaan		Betula	berk				bome
Meester Troelstrastraat		Acer	zuilesdoorn				bome
Rode Kruislaan		Betula en	berk,				bome
Tellegenlaan		Acer	esdoorn				bome
Arnhemsestraatweg		Fagus, Quercus	beuk, eik				losse
Burg. Bruinstraat		Fagus, Quercus	beuk, eik				losse
Spankerenseweg		Prunus	sierkers				losse
Wilhelminaweg		Metasequoia, Platanus	moerascipres, plataan				losse
Zutphensestraatweg		Tilia	linde				losse

Gemeentelijke bijzondere bomen							
Dorp:	Spankeren						
kenmerk:	Individuele bomen						
Straatnaam	standplaats	Boomsoort	Ned.Naam	st.diam.	hoogte	jaar aanleg	waarde
Dorpsstraat	nr.39	Tilia cordata	kleinbladige linde	>100	'12-20	1930	beeldbepalende
Zutphensestraatweg	nr.45	Quercus robur	zomereik	50-100	'6-12	1935	beeldbepalende
Zutphensestraatweg	nr.45	Tilia platyphyllos	zomerlinde	50-100	'6-12	1935	beeldbepalende
Zutphensestraatweg	nr.45	Tilia europaea 'Pallida'	koningslinde	50-100	'6-12	1935	beeldbepalende
Zutphensestraatweg	nr.45	Quercus robur	zomereik	50-100	'6-12	1935	beeldbepalende
Gemeentelijke bijzondere bomen							
Dorp:	Spankeren						
kenmerk:	Bomenlaan/bomenrij/Losse boombegeleiding						
Straatnaam	standplaats	Boomsoort	Ned.Naam	st.diam.	hoogte	jaar aanleg	waarde
Bockhorstweg		Quercus robur	zomereik				bomenlaan
Kanaaldijk		Fraxinus	essen				bomenrij
Kappersweg		Quercus rubra	Amerikaanse eik				bomenlaan
Dorpsweg		Acer	esdoorn				losse boombegele
Kerkweg		Tilia	linde				losse boombegele
Van Rensselaerweg		Quercus	eiken				bomenrij

Gemeentelijke bijzondere bomen							
Dorp:	Laag Soeren						
kenmerk:	Individuele bomen						
Straatnaam	standplaats	Boomsoort	Ned.Naam	st.diam.	hoogte	jaar aanleg	waarde
Harderwijkerweg	nr.54	Quercus rubra	Amerikaanse eik	50-100	>20	1945	beeldbepa
Harderwijkerweg	nr.29a	Quercus rubra	Amerikaanse eik	50-100	>20	1925	beeldbepa
Harderwijkerweg	nr.27	Quercus rubra	Amerikaanse eik	50-100	>20	1925	beeldbepa
Harderwijkerweg	buitengebied	Platanus acerifolia	gewone plataan	>100	>20	1900	beeldbepa
Gemeentelijke bijzondere bomen							
Dorp:	Laag Soeren						
kenmerk:	Bomenlaan/bomenrij/losse boombegeleiding						
Straatnaam	standplaats	Boomsoort	Ned.Naam	st.diam.	hoogte	jaar aanleg	waarde
Badhuislaan		Quercus, Fagus	eik, beuk				bomenlaar
Prof. Huetlaan		Quercus rubra	Amerikaanse eik				bomenlaar
Harderwijkerweg		diversen					Losse boc
Professor Pellaan		Quercus, Fagus	eik, beuk				Losse boc
Rozesteinweg		Quercus	eik				Losse boc

Bijlage 6

Verklaring gebruikte begrippen

APV

Algemene Plaatselijke Verordening

Beheertypen

Verschillende soorten groen met elk een pakket aan onderhoudsmaatregelen (zoals gazon, bodembedekkende heesters, bosplantsoen)

Bewortelbare ruimte

De ondergrondse ruimte waar bomenwortels kunnen groeien

Bomenlaan

Een weg met aan beide zijden bomen

Bomenrij

Een weg met aan één zijde bomen

Bomen van de eerste grootte

Bomen die hoger dan 15 meter kunnen worden

Bomen van de tweede grootte

Bomen met een uiteindelijke hoogte tussen de 8 en 15 meter

Bomen van de derde grootte

Bomen die niet hoger worden dan 8 meter

Deelgebied

Dorp of wijk waarvoor de groene karakteristiek is beschreven (zie hoofdstuk 3)

Ecosysteem

Samenhangend geheel van elkaar onderling beïnvloedende planten, dieren, mensen en omgeving in een bepaald gebied

Exoten

Boomsoorten die niet van oorsprong in Nederland voorkomen

Gecultiveerde soorten

Boomsoorten die in cultuur door selectie uit de soort, variëteit of kruising is ontstaan en waarvan de eigenschappen bij vegetatieve vermenigvuldiging behouden blijven

Granulaat

Stabilisatiemengsel t.b.v. een wegfundering.

Groeiplaatsruimte

De ruimte die een boom zowel boven de grond als onder de grond nodig heeft om te kunnen groeien.

Grondwaterprofiel

Gronden die grondwaterinvloed in de bewortelbare zone hebben

Hangwaterprofiel

Gronden die geen grondwaterinvloed in de bewortelbare zone hebben.

Infiltreren

Regenwater laten doorsijpelen in de bodem ipv afvoeren via riolering

Inheemse boomsoort

Boomsoort die van oorsprong voorkomt in Nederland (zoals beuk, eik, venijnboom, hulst, berk, es, linde)

Kabelgoten

Een ondergronds kanaal t.b.v. kabels en leidingen

Kroon

Het geheel van takken en bladeren, het bovenste gedeelte van de boom

Kroonprojectie

De projectie van de kroon op de grond. In de kroonprojectie bevinden zich boomwortels

Landgoedrelicten

Overblijfselen van een landgoed.

Maaveld

De bovenkant van de bodem, ook wel maaiveldhoogte genoemd
Plantafstand
De afstand tussen bomen
Raamwerk
Het groene geraamte van de gemeente Rheden waarin bomenlanen,
bomenrijen, losse boombegeleiding en bosranden het beeld vormen
Schaapsdriften
Een weg waarlangs vroeger schapen gedreven werden.
Solitaire bomen
Alleenstaande bomen
Stamvoet
Het begin van de stam, gezien vanaf de grond
Streefbeeld
Het gewenste (groene) beeld
Vitaliteit
De levenskracht van een boom
Wortelaanzet
De zichtbare verdikking onder aan de stam, het begin van de wortel

Bijlage 7

Telecommunicatieverordening gemeente Rheden

Deze verordening is vastgesteld bij raadsbesluit d.d. 29 juni 1999, nr 13.

Hieronder een verkorte weergave van de voorschriften die onderdeel uitmaken van deze verordening. Het betreft de wijze van uitvoering bij aanleg, onderhoud, verplaatsing en opruiming van kabels en medegebruik van voorzieningen die dient te geschieden conform de 'Procedures en voorschriften inzake het opbreken (en herstellen) van wegverhardingen, groenvoorzieningen en bermen in de gemeente Rheden'

Elk (nuts)bedrijf, dat graafwerkzaamheden wenst te verrichten in de openbare weg c.a. is gehouden aan de naleving van de hierna vermelde procedures en voorschriften. Bij correcte naleving van deze procedures en voorschriften wordt het (nuts)bedrijf geacht ontheffing te zijn verleend van artikel 135 en 136 van de gemeentelijke APV en zal de gemeente Rheden de graafwerkzaamheden gedogen. Bij het op enigerlei wijze in gebreke blijven behoudt de gemeente Rheden zich als wegbeheerder het recht voor de werkzaamheden stil te leggen c.q. zelf (herstel) werkzaamheden uit te (laten) voeren voor rekening van de in gebreke gebleven partij.

Hieronder alle artikelnummers. Artikelnummer 8: 'Beschermdende maatregelen ten behoeven van bomen, hagen en houtwallen bij de uitvoering van werkzaamheden' is in z'n geheel overgenomen.

- 1 Meldingprocedure en algemene werkafspraken inzake het leggen van kabels en leidingen
- 2 Meldingprocedures en algemene werkafspraken inzake noodmaatregelen, leidingbreuk en huisaansluitingen
- 3 Uitvoering, toezicht en toepassing vergoedingentarieven
- 4 Algemene bepalingen
- 5 Aansprakelijkheid
- 6 Tijdelijke voorzieningen
- 7 Als aanvulling op de Standaard 1995 gelden de volgende technische uitvoeringsvoorwaarden
- 8 Beschermdende maatregelen ten behoeven van bomen, hagen en houtwallen bij de uitvoering van werkzaamheden
- 8.1 Graafwerkzaamheden bij bomen
Wortels van bomen mogen in geen geval worden gekapt of anderszins worden beschadigd. Het (nuts)bedrijf is verplicht ten allen tijde bij of onder de boom te boren.

Algemeen

Het wortelgestel van een boom (ter grootte van de kroonprojectie) mag niet beschadigd worden.

Wortels, welke na het verwijderen van de verharding aan de buitenlucht zijn blootgesteld, onmiddellijk met minimaal 10 cm zand afdekken om uitdroging tegen te gaan. Bij aanleg van gazons en/of plantvakken in plaats van zand teelaarde gebruiken.

Onder de kroonprojectie van een boom mag niet worden gereden. Is dit, naar het oordeel van de gemeente onvermijdelijk, dan moet eerst 20 à 30 cm zand worden aangebracht, waarop rijplaten moeten worden gelegd.

Onder de kroonprojectie van een boom mag geen materiaalopslag zijn, een gronddepot worden gemaakt of vaste c.q. vloeibare afvalstoffen worden gedeponeerd.

Onder de kroonprojectie van een boom mogen geen machines, bouwketen, noodtoiletten en dergelijke worden geplaatst.

Onder de kroonprojectie mag geen trilapparatuur worden gebruikt tot 1 meter buiten deze kroonprojectie.

De afwatering rondom de te handhaven bomen moet gegarandeerd worden zodat geen wateroverlast rond de stam kan ontstaan.

Indien water aan de grond wordt onttrokken (bijv. bij bronbemaling), de bomen op gezette tijden bevoeien, op aanwijzing van de gemeente. De kosten komen voor rekening van het (nuts)bedrijf. Water van de bronbemaling kan hiervoor gebruikt worden, mits dit van goede kwaliteit is.

Boomstammen moeten tegen elke schade worden beschermd. In de stam mogen nooit spijkers en dergelijke worden geslagen. Om de stam mogen geen stroppen worden aangebracht.

Bomen mogen niet worden beschadigd. Ingeval een boom i.v.m. de uitvoering van werkzaamheden moet worden gesnoeid zal de gemeente dit (laten) uitvoeren voor rekening van het (nuts)bedrijf.

Maaiveldverlaging of -ophoging is, vanaf de boomstam tot 1 meter buiten de kroonprojectie, niet toegestaan. Hier mag alleen in overleg met de gemeente van worden afgeweken.

Indien door onzorgvuldigheid of nalatigheid een boom verloren gaat, wordt de toegebrachte schade door het (nuts)bedrijf vergoed. De hoogte van het schadebedrag wordt bepaald door: de aard en omvang van de toegebrachte schade en de boomwaarde volgens de 'Methode Raad' voor waardebeoordelingen van bomen. In gevallen dat voorgaande bepalingen strijdig zijn met voorwaarden die gesteld worden aan het verdichten van sleuven en het herstel van verhardingen zal de wijze van uitvoering geschieden op nadere aanwijzing van de gemeente.

9 Verwijderen kabels en leidingen

10 Opname en oplevering van uitgevoerde werkzaamheden

Bijlage 8

Literatuurlijst

- Stadsbomenvademecum, deel 4 Boomsoorten en gebruikswaarde
Ir T.J.M. Janson 1994
- Algemene Plaatselijke Verordening voor de gemeente Rheden 2000
Gemeente Rheden
- Kiezen voor bomen; richtlijnen voor gemeentelijk beleid
Bomenstichting 2000
- Syllabus Boombeleid 2001
H. Rogaar, N.O.C.B.
- Groenstructuurplan 2002 Gemeente Rheden
Groenteam Moordrecht & gemeente Rheden
- Ruimte voor de stadsboom
Van Loon; 2003
- Zicht op bomen; beleid rond de lusten en de lasten
Ir M. van Elsland, Bomenstichting 2004